

แนวทางการจัดการดีเกมา
สำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

โดย

นางประเวศ ทั้งจันทร์แดง

ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี
กิจกรรมฐานวิชาการพิเศษ

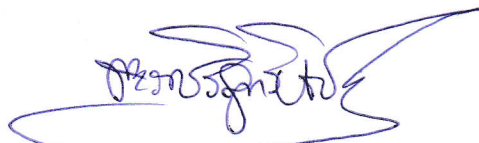
สังกัดสำนักบริหารงานการดีเกมาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการดีเกมาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยม

อาตมาได้ก่อตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี เพื่อหวังจะเป็นที่ให้การศึกษากับเด็กๆ ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ที่อาตมาได้ให้ความอนุเคราะห์ครอบครัวพวกเขาอยู่ ก่อนที่จะมีโรงเรียนแห่งนี้อาตมาได้ส่งพวกเขาไปเรียนที่โรงเรียนอื่นๆ แต่พวกเขา ก็ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้พวกเขาไม่อยากไปโรงเรียน ซึ่งอาตมาก็เข้าใจสังคมในขณะนั้นอยู่ จึงได้มาก่อตั้งโรงเรียนแห่งนี้ อาตมาอยากให้เด็กๆ เหล่านี้ได้มีความรู้พื้นฐานพอที่จะได้นำไปใช้ได้ แต่สิ่งที่อาตมาคาดหวังจากโรงเรียนแห่งนี้ นอกจากด้านความรู้พื้นฐานแล้ว คืออยากให้เขาสามารถอยู่ร่วมกับสังคม มีความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่แปลกแยก ไม่ลดคุณค่าของตัวเอง มีพลังใจ พลังความคิดในการพัฒนาตนเอง และมีทักษะอาชีพที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถดูแลครอบครัว และไม่เป็นการให้กับใคร

อาตมาได้มีโอกาสอ่านเอกสารทางวิชาการของนายประเวศ ทังจันทร์แดง ผู้อำนวยการ โรงเรียน เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี แล้วนั้น ทำให้อาตมาวางใจว่าสิ่งที่อาตมาคาดหวังที่จะให้เด็กๆ ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ได้มีทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิต และมีทักษะการเรียนรู้ นั้นได้มีรูปแบบแนวการปฏิบัติที่ชัดเจน และสามารถจะนำไปเป็นแนวในการจัดการศึกษาให้กับเด็กๆ ทุกคนในโรงเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทั้งความรู้ ความดี มีอาชีพ และเป็นผู้ที่เรียนรู้ตลอดชีวิต

อาตมาขอเป็นกำลังใจและส่วนหนึ่งของการสนับสนุนให้แนวทางการจัดการศึกษานี้ได้มีโอกาสเผยแพร่และนำไปใช้กับโรงเรียนทุกแห่ง โดยเฉพาะโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ และเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้เด็กๆ ทุกคนได้เป็นกำลังที่ดีในการพัฒนาประเทศจากต่อไป

พระราชวิสุทธิประชานาถ

เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ

คำนำ

เอกสารทางวิชาการเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ สืบเนื่องจากโรงเรียนมีแนวทางการจัดการศึกษาและการบริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภทและหนึ่งในประเภทของเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา คือ นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ซึ่งเป็นโรคติดต่อร้ายแรงและเป็นที่ยกย่องของสังคม ส่งผลให้ผู้ติดเชื้อเอดส์เมื่อมีบุตรหรือญาติที่อยู่ในช่วงวัยที่ต้องได้รับการศึกษาและไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนแบบปกติทั่วไปได้เนื่องจากมีรายได้น้อยและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมภายนอก ดังนั้นโรงเรียนซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ และจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนซึ่งประสบปัญหานักเรียนกลุ่มนี้เมื่อจบการศึกษาไปแล้วไม่สามารถเข้าทำงานในหน่วยงานหรือสถานประกอบการได้หรือมีอุปสรรคในการศึกษาต่อ เนื่องจากถูกมองว่ามีปัญหาด้านสุขภาพและเป็นที่ยกย่องของสังคม โรงเรียนจึงกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ ในด้านความรู้ ทักษะอาชีพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเจตคติต่องานอาชีพบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560

เนื้อหาภายในเล่มเอกสารทางวิชาการ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ประกอบด้วย บทนำ การจัดการศึกษาในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ และบทสรุป

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้กำลังใจและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาและจัดทำเอกสารวิชาการเล่มนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จลุล่วงเพื่อให้เอกสารมีความสมบูรณ์และสามารถนำไปเป็นแนวทางการจัดการศึกษาแก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้

ประเวศ หังจันทร์แดง

ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ง
สารบัญภาพ	จ-ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
ปัญหาของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน.....	7
โรคเอดส์กับผลกระทบต่อการจัดการศึกษา.....	9
ทักษะอาชีพ.....	13
กรอบแนวคิดในการจัดการศึกษา.....	14
การพัฒนาทักษะวิชาการ.....	14
การพัฒนาทักษะวิชาชีพ.....	14
การพัฒนาทักษะชีวิต.....	15
การพัฒนาทักษะการเรียนรู้.....	15
บทที่ 2 การจัดการศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี	19
ปรัชญาการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี.....	19
แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี.....	21
เด็กด้อยโอกาส.....	24
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส.....	33
เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก.....	37
เด็กเร่ร่อน.....	38
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า	39
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ.....	40
เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ).....	41
เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย.....	41
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด.....	42
เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ.....	43
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.....	43
บทที่ 3 นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์	47
ความหมายของโรคเอดส์.....	47
ความเป็นมาของโรคเอดส์.....	47
การติดต่อของโรคเอดส์.....	48
ผลกระทบจากการติดเชื้อไวรัสเอชไอวี.....	49
แนวทางการรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวี.....	51
นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี.....	54
บทที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์	57
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ.....	57
หลักปรัชญาปฏิบัตินิยมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ.....	60
แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบ จากโรคเอดส์.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุป	90
สรุปผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี.....	94
สรุปผลการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์.....	102
บรรณานุกรม.....	106
ประวัติผู้เรียบเรียง.....	115
ภาคผนวก.....	117
การหาประสิทธิภาพของหนังสือ.....	117

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	แสดงการจัดการศึกษาตามหลักการของปรัชญาพัฒนาการนิยม..... 19
ภาพที่ 2	แสดงปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี..... 22
ภาพที่ 3	แสดงโครงสร้างการบริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี..... 23
ภาพที่ 4	แสดงกิจกรรมมอบสิ่งของพระราชทานโดยมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ใน พระบรมราชูปถัมภ์..... 25
ภาพที่ 5	แสดงกิจกรรมหน้าเสาธงปลูกฝังความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์..... 25
ภาพที่ 6	แสดงแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา..... 45
ภาพที่ 7	แสดงจำนวนนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์..... 56
ภาพที่ 8	แสดงแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์. 56
ภาพที่ 9	แสดงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิต..... 58
ภาพที่ 10	แสดงเป้าหมายการจัดการศึกษาอาชีพ..... 67
ภาพที่ 11-12	แสดงกิจกรรมงานอาชีพระดับประถมศึกษา..... 68
ภาพที่ 13-14	แสดงกิจกรรมงานอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น..... 69
ภาพที่ 15-16	แสดงกิจกรรมงานอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ..... 69
ภาพที่ 17-19	แสดงกิจกรรมการปลูกพืชชนิดต่างๆ..... 71
ภาพที่ 20-22	แสดงกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ..... 71
ภาพที่ 23-24	แสดงกิจกรรมการดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์งานช่าง..... 72
ภาพที่ 25	แสดงกิจกรรมการติดตั้งคอมพิวเตอร์..... 72
ภาพที่ 26	แสดงกิจกรรมการติดตั้งมุ้งลวด..... 72
ภาพที่ 27-28	แสดงกิจกรรมการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องปรับอากาศ..... 73

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 29	แสดงกิจกรรมช่างผลิตอิฐบล็อกรูปตัวหนอน..... 73
ภาพที่ 30	แสดงกิจกรรมการเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร..... 73
ภาพที่ 31-32	แสดงกิจกรรมการผลิตและการบริการขายสินค้าภายในโรงเรียน..... 74
ภาพที่ 33-34	แสดงกิจกรรมการประดิษฐ์พานไหว้ครู..... 75
ภาพที่ 35	แสดงกิจกรรมการผลิตเครื่องดื่มนมสมุนไพร..... 76
ภาพที่ 36	แสดงกิจกรรมทอผ้าด้วยมือเพียง..... 76
ภาพที่ 37	แสดงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบ จากโรคเอดส์..... 76
ภาพที่ 38	แสดงจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนที่ได้รับ ผลกระทบจากโรคเอดส์..... 87
ภาพที่ 39	แสดงกรอบแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนที่ได้รับ ผลกระทบจากโรคเอดส์..... 89

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงจำนวนนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ปีการศึกษา 2562-2564 จำแนกตามประเภทของเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา.....	6
ตารางที่ 2	แสดงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับ ผลกระทบจากโรคเอดส์.....	15
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2562-2564 จำแนกตามประเภทเด็กด้อยโอกาส.....	54
ตารางที่ 4	แสดงแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับ นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์.....	88

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ในการสร้างพื้นฐานให้แก่นักเรียนด้านการมีงานทำ มีอาชีพ ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์หนึ่ง คือ เพื่อให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานรวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะ และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ เนื่องจากปัจจุบันนี้กระแสโลกาภิวัตน์ ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนด้านอื่นๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปอย่าง แพร่หลายส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่มีความพิการที่มีขีดจำกัด ในด้านทักษะ ความสามารถและการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องได้รับ โอกาส การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ ด้านอาชีพที่เหมาะสมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่เป็นภาระต่อสังคมต่อไป แต่โดยสภาพที่ผ่านมามีอาชีพ หรืองานที่คนพิการทำนั้นขึ้นอยู่กับขีดจำกัดของความบกพร่อง ความพิการ และถูกกำหนดโดยสังคม ใ้บุคคลเหล่านี้ประกอบอาชีพตามที่สังคมคาดหวัง ไม่เปิดโอกาสให้คนพิการได้แสดงออกถึงศักยภาพ ที่ตนมี จึงเกิดอาชีพขอทาน ขายลอตเตอรี่ ซึ่งมีรายได้จากการขายความน่าสงสาร ความน่าเห็นใจ มากกว่ารายได้ที่เกิดจากความสามารถในประกอบอาชีพนั้นๆ ดังนั้น สังคมจำเป็นต้องให้ความสนใจ และแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมในการสนับสนุนบุคคลที่พิการซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในปัจจุบัน เพื่อให้ คนเหล่านี้ไม่เป็นภาระแก่สังคม แต่สามารถช่วยเหลือตนเองและสามารถทำประโยชน์ต่อสังคมได้ (เขมิกา พันธุ์วิไล, 2546) โดยการเปิดโอกาสให้คนพิการได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับ สภาพความพิการและข้อจำกัด ฉะนั้น การจัดการศึกษาในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่พิการได้รับ

การศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้น มิใช่มุ่งที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงคุณภาพในมิติ การศึกษาเพื่อการมีงานทำโดยการพัฒนา ทักษะอาชีพของนักเรียนให้สามารถนำความรู้ความสามารถในอาชีพ ที่โรงเรียนได้จัดประสบการณ์ ให้ไปใช้ในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ โดยไม่เป็นภาระแก่สังคม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 5 มาตรา 54 ได้กล่าวไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดการศึกษาให้แก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 10 กล่าวถึงการจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษา สำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือ มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือ ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยกำหนดกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และ มีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มี จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามใน สังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความ เป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ได้กล่าวถึง สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 ที่ได้มุ่งเน้นการลด ปัญหาความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพื่อสร้างความปรองดองในสังคม ด้วยการสร้างโอกาสให้ทุกคน ใน สังคมไทยสามารถเข้าถึงทรัพยากร แหล่งทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และขับเคลื่อน เศรษฐกิจฐานราก การเข้าถึงบริการทางสังคมของรัฐอย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเป็นธรรม อาทิ การสร้าง โอกาสการเข้าถึงการศึกษา และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนได้เต็มตามศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะ ที่เหมาะสม เน้นการเรียนรู้การเพิ่มศักยภาพกองทุนยุติธรรม เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อย่างเสมอภาค ซึ่งจะนำไปสู่การลดความยากจนและ การลดความเหลื่อมล้ำและการลดความขัดแย้งในสังคมไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้อธิบายเกี่ยวกับสาระสำคัญของ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เกี่ยวกับสิทธิและโอกาสในการได้รับการศึกษาของคนไทยไว้ว่า การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทย ทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ แผนการจัดการศึกษาแห่งชาติได้อธิบายแนวคิดการจัดการศึกษาโดยยึดหลักสำคัญประกอบด้วย การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน การจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการดำเนินงานของทุกภาคส่วนของสังคม วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทชีวิตของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 3-5) ได้กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาสงเคราะห์ขึ้น โดยจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กด้อยโอกาสซึ่งอยู่ในภาวะยากลำบากอันเนื่องมาจากปัญหาทางสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่ไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมจะเข้าศึกษาในสถานศึกษาทั่วไปได้ให้ได้รับความคุ้มครองช่วยเหลือ ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ผลการดำเนินการที่ผ่านมาได้ประสบความสำเร็จสามารถช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการสร้างโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กด้อยโอกาส สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาในการลดความเหลื่อมล้ำโดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ซึ่งเป้าหมายของ

การดำเนินงาน คือ ความยากจนลดลง มีการกระจายรายได้ ลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน ซึ่งในด้านของผู้ด้อยโอกาส เน้นการบูรณาการระบบส่งต่อ เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสของสังคม การจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นการแก้ไขปัญหาเพื่อมุ่งให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ผู้ยากไร้หรือผู้เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่างๆ โดยอาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะทาง หรือจัดรวมใน โรงเรียนปกติ ตามพื้นที่บริการซึ่งครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับ ปฐมวัย ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการจัดการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา คุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดีของชาติ เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา คือ เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก มีชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้จำแนกเด็กด้อยโอกาส ออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ 1) เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก 2) เด็กเร่ร่อน 3) เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ 4) เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า 5) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 6) เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) 7) เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย 8) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด 9) เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ และ 10) เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กด้อยโอกาส ให้นักเรียนแบบ อยู่ประจำและไป-กลับ ตามพื้นที่บริการซึ่งครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 52 แห่ง ปีการศึกษา 2564 รับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จำนวน 10 ประเภทและเด็กพิการเรียนรวม ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ รายละเอียดดังนี้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ปีการศึกษา 2562-2564 จำแนกตามประเภทของเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562-2564)

ประเภทเด็กด้อยโอกาส	ปีการศึกษา			รวม	ร้อยละ
	2562	2563	2564		
1. เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ)	25,884	26,734	26,394	79,012	89.66
2. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติด	71	69	59	199	0.23
3. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือกำพร้า	1,400	1,301	1,157	3,858	4.37
4. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	24	24	22	70	0.079
5. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ	32	16	13	61	0.069
6. เด็กในชนกลุ่มน้อย	1,629	1,561	1,244	4,434	5.03
7. เด็กเร่ร่อน	25	19	12	56	0.063
8. เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก	2	1	0	3	0.003
9. เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ	9	8	1	18	0.02
10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	120	145	140	405	0.46

ที่มา : ระบบสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ ปีการศึกษา 2562-2564

จากตารางที่ 1 พบว่า ปีการศึกษา 2562-2564 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์รับเด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท เข้าเรียนจำนวนทั้งหมด 88,116 คน เรียงตามประเภทของเด็กด้อยโอกาสจากมากไปน้อย ได้แก่ เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) จำนวน 79,012 คน คิดเป็นร้อยละ 89.66 เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 0.23 เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า จำนวน 3,858 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37 เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 0.079 เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 0.069 เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย จำนวน 4,434 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.03 เด็กเร่ร่อน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 0.063 เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.003 เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 0.02 และเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 405 คน คิดเป็นร้อยละ 0.46

2. ปัญหาของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้อธิบายสาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เกี่ยวกับผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาหลายด้านแต่ยังมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ดังนี้

1. ด้านโอกาสทางการศึกษา รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุน โอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียน รวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ยังไม่ครบทุกคนและมีปัญหาการออกกลางคันอยู่บ้าง นอกจากนี้ ประชากรที่อยู่ในวัยกำลังแรงงานแม้จะได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่จำนวนแรงงานที่มีการศึกษาคต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังมีอยู่จำนวนมาก จึงต้องเร่งดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการต่างๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบ เอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ คุณภาพของกำลังแรงงานอายุ 15 ปีขึ้นไป ยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษามีสัดส่วนน้อยกว่าประเภทสามัญศึกษา ทำให้ มีการขาดแคลนแรงงานระดับกลาง ส่วนแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น ทุกปีแต่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และยังมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ตรง ตามความต้องการของสถานประกอบการ ทำให้มีผู้ว่างงานอยู่จำนวนมาก จึงจำเป็นต้องให้ ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและกำลังแรงงานที่มีทักษะ และคุณลักษณะที่พร้อมเพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคน เพื่อวาง เป้าหมายการจัดการศึกษา ทั้งเพื่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดงานและการพัฒนากำลังคนเพื่อ ยกระดับคุณภาพกำลังแรงงานให้สูงขึ้น

3. ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพ

การศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครู ค่อนข้างน้อย การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในภาพรวมทุกระดับเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินระดับประเทศ นักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับชั้นต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ เนื่องจากโรงเรียน การศึกษาสงเคราะห์รับนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนดังกล่าวยังมาจากสภาพพื้นฐานของครอบครัวที่ขาดความพร้อมในการเอาใจใส่ดูแล จึงส่งผลให้พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญาของผู้เรียนไม่สมวัยเมื่อเข้าสู่กระบวนการส่งเสริมทางด้านโภชนาการและการจัดการเรียนรู้แล้วทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาดีขึ้นตามเป้าหมายการจัดการศึกษาสงเคราะห์ที่มุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาด้านทักษะอาชีพ ด้านทักษะวิชาการและด้านทักษะการดำรงชีวิต โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ การจัดการศึกษาในระบบทวิศึกษาและศูนย์บ่มเพาะความเป็นเลิศ ด้านนาฏศิลป์ดนตรี กีฬาและศิลปะ เป็นต้น จนส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ จนสามารถได้รับรางวัลในระดับประเทศและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาทักษะชีวิตและพัฒนาอาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียนสามารถดำรง ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. โรคเอดส์กับผลกระทบต่อการจัดการศึกษา

นักการศึกษา นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้อธิบายถึงปัญหาของโรคเอดส์กับการจัดการศึกษาในโรงเรียนไว้หลายท่าน รายละเอียด ดังนี้

โรคเอดส์ AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) หรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องเป็นโรคติดต่อชนิดที่มีความรุนแรงเกิดจากเชื้อไวรัสที่มีชื่อว่า HIV (Human Immune Deficiency Virus) ซึ่งจะเข้าไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันหรือกลไกต้านเชื้อโรคชนิดต่างๆ แม้กระทั่งเชื้อที่พบในธรรมชาติและไม่ทำอันตรายต่อคนปกติ ก็จะเป็นอันตรายต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ที่มีระบบภูมิคุ้มกันน้อยลง (กระทรวงสาธารณสุข, 2537, หน้า 29) นอกจากส่งผลกระทบต่อตัวผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวสังคมและเศรษฐกิจ (บำเพ็ญจิต แสงชาติ และคนอื่นๆ, 2541, หน้า 77) มีการรายงานเรื่องโรคเอดส์ครั้งแรกของโลกในประเทศสหรัฐอเมริกาในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2524 หลังจากนั้นก็มีรายงานว่าพบผู้ป่วยในทุกทวีปทั่วโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จากรายงานสถานการณ์เอดส์ทั่วโลก โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2552 มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ทั่วโลกประมาณ 33.3 ล้านคน (31.4-35.3 ล้านคน) ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์นับตั้งแต่มีการรายงานผู้ป่วยโรคเอดส์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2527 โดยสำนักโรคระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่าเชื้อเอชไอวีเริ่มแพร่ระบาดในกลุ่มชายรักร่วม การระบาดเริ่มรุนแรงขึ้นและกระจายเข้าสู่กลุ่มประชากรทั่วไปเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี (ประพันธ์ ภาณุภาคและคนอื่นๆ, 2553, หน้า 43) จากรายงานสถานการณ์ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2554 โดยกลุ่มงานพัฒนามาตรฐานและวิจัยทางระบาดวิทยาโรคเอดส์ วันโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุขพบว่า มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีอาการแล้วและผู้ป่วยโรคเอดส์ทั้งสิ้น 376,690 รายและเสียชีวิตแล้ว 98,721 ราย (กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานและวิจัยทางระบาดวิทยาโรคเอดส์ วันโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2554, หน้า 1) จากข้อมูลดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักจึงหาวิธีการในการป้องกันและลดการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวีด้วยการรณรงค์และให้ความรู้ด้านสุขศึกษาเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การงดใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ การให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น

กระทรวงสาธารณสุข (2537 หน้า 5-7) ได้อธิบายถึงการติดต่อของโรคเอดส์ว่าการติดต่อแบ่งออกเป็น 3 ทาง คือ

1. การร่วมเพศกับผู้ที่มีเชื้อเอดส์ไม่ว่า ชายกับชาย ชายกับหญิง หรือหญิงกับหญิงล้วนมีโอกาสติดเชื้อได้ทั้งนั้น และปัจจัยที่ทำให้เกิดการติดเชื้อได้มากขึ้น ได้แก่ การไม่สวมถุงยางอนามัย การมีบาดแผลเปิด

2. การรับเชื้อทางเลือด โอกาสติดเชื้อขึ้นอยู่กับปริมาณไวรัสที่มีอยู่ในเลือด พบได้ 2 กรณี คือ การใช้เข็ม หรือกระบอกฉีดร่วมกับผู้ป่วยที่มีเชื้อเอดส์ มักพบในกลุ่มที่ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด และการรับเลือดในขณะผ่าตัดหรือรักษาโรคบางชนิด แต่ปัจจุบันการติดเชื้อโดยวิธีนี้มีโอกาสน้อยมาก เนื่องจากก่อนบริจาคเลือด จะต้องผ่านการตรวจหาเชื้อโรคเอดส์ก่อน

3. ลูกติดเชื้อจากแม่ ซึ่งมีโอกาสถ่ายทอดจากแม่ไปสู่ลูกได้และเด็กมีโอกาสติดเชื้อประมาณ 30-50% ซึ่งโรคเอดส์ยังสามารถส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กโดยพบได้ 4 ลักษณะ คือ

3.1 ความรู้สึกกลัวไม่มั่นคงทางอารมณ์

3.2 ความรู้สึกเศร้า เสียใจ ซึ่งส่งผลให้เด็กซึมเศร้าหรือเก็บกด

3.3 ความก้าวร้าว รุนแรง ซึ่งส่งผลมาจากการไม่ยอมรับของบุคคลรอบข้าง

3.4 ความรู้สึกด้อยหรือสูญเสียเกิดจากการขาดบิดามารดา เป็นต้น

ส่วนการติดต่อทางอื่นนั้นเป็นไปได้ยากมาก จะต้องมีปัจจัยอื่นๆ มาประกอบด้วยจึงจะติดเชื้อได้ แต่โอกาสน้อยมาก ได้แก่ การใช้ของมีคมร่วมกับผู้ป่วยเอดส์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ติดเชื้อเอดส์ การเจาะหู การสักผิวหนัง สักคิ้ว วิธีการเหล่านี้จะติดต่อได้ เมื่อมีปริมาณเลือดและน้ำเหลืองเข้าสู่ร่างกายในปริมาณที่มาก ส่วนการอาศัยในบ้าน ในโรงเรียนเดียวกัน หายใจในอากาศไอหรือจาม การหอมแก้มมือ หน้าผาก การใช้ห้องน้ำ อ่างล้างมือ อ่างอาบน้ำ การว่ายน้ำในสระการกินอาหารและน้ำร่วมกัน หรือ युक्त ไม่สามารถทำให้ติดเชื้อเอดส์ได้ จะเห็นว่าเชื้อเอดส์ไม่ได้ติดต่อได้ง่ายเหมือนโรคติดต่อชนิดอื่น

สำนักโรคบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2555) ได้กล่าวถึง การติดเชื้อ HIV (Human Immune Deficiency Virus) หรือ โรคเอดส์ ได้รับการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติว่า เป็นภัยคุกคามของมนุษยชาติและประชาคมระหว่างประเทศยอมรับว่าเป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงและเป็นปัญหาสำคัญระดับโลกเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคอย่างรวดเร็วและขยายวงกว้างเข้าไปทุกกลุ่มประชากร จากการรายงาน โรคเอดส์แห่งสหประชาชาติ รายงานสถานการณ์ปัญหาโรคเอดส์ทั่วโลก ข้อมูลเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั่วโลก ประมาณ 34.2 ล้านคน ผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ ประมาณ 2.5 ล้านคน มีอัตราการติดเชื้อเอชไอวีทั่วโลก ร้อยละ 0.8 ใน

ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีประมาณ 4.5-5.5 ล้านคน เสียชีวิตจากโรคเอดส์ประมาณ 3 แสนคน สถานการณ์ปัญหาเอดส์ส่วนใหญ่อยู่ในบางประเทศ เช่น กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมาร์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี เวียดนาม และไทย

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค (2555) ได้กล่าวถึงข้อมูลที่ค้นพบของประเทศไทยได้รับ รายงานผู้ป่วยเอดส์จากสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐและเอกชนตั้งแต่มีการตรวจพบผู้ป่วยรายแรก พ.ศ. 2527 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2554 รวมทั้งสิ้น 372874 คน และมีผู้เสียชีวิต 98,153 คน ปัจจัยเสี่ยงจากการติดเชื้อเอชไอวีจากเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 85 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 30-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.94 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 45.47 โดยไม่มีการจำแนกสัญชาติ แม้ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคเอดส์จะพบว่า จำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ในประเทศไทยลดน้อยลง แต่มีแนวโน้มที่สูงขึ้นในประชากรบางกลุ่ม เช่น กลุ่มพนักงานบริการ กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย กลุ่มผู้ใช้สารเสพติดด้วยวิธีการฉีดและกลุ่มแรงงานข้ามชาติ ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการติดเชื้อเอชไอวีหรือโรคเอดส์ที่เป็นปัญหาของสังคมที่ขยายวงกว้างมากขึ้น

จริยา ฐิตะฐาน (2539, หน้า 114-115) สรุปไว้ว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ติดเชื้อเอดส์ ครอบครัวและชุมชน มีรูปแบบแตกต่างกัน แต่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อรูปแบบปฏิสัมพันธ์นั้นเหมือนกัน คือ ความหวาดระแวง ความหวาดกลัวในครอบครัวจะมีมากขึ้นและในชุมชนก็จะมีความรังเกียจ ไม่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วย หลีกหนีจากผู้ติดเชื้อเอดส์มากขึ้นเช่นกัน ส่วนปัจจัยด้านชุมชนที่มีความเป็นเครือญาติของคนในชุมชนกับผู้ติดเชื้อเอดส์ เป็นปัจจัยเสริมที่ส่งผลให้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชนกับผู้ติดเชื้อเอดส์แตกต่างกันออกไป สำหรับการปรับตัวของผู้ติดเชื้อเอดส์ หลังทราบผลการติดเชื้อเอดส์จะระมัดระวังตนเองไม่ให้แพร่เชื้อผู้อื่น หลีกเลี่ยงการมีกิจกรรมที่ใกล้ชิดร่วมกับชุมชน ปฏิสัมพันธ์ที่หลีกเลี่ยงการเข้าสังคม และการแสดงถึงความรังเกียจจากชุมชน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ติดเชื้อเอดส์เกิดความเครียด และมีความกดดัน สำหรับปัญหาและความต้องการของครอบครัว ชุมชนและผู้ติดเชื้อเอดส์ในการอยู่ร่วมกันนั้น จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกัน การแพร่เชื้อโรคเอดส์ และการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอดส์ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับทุกคน เพราะจะส่งผลให้การอยู่ร่วมกันนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและผู้ติดเชื้อเอดส์เองก็มักจะมีความรู้สึกโดดเดี่ยว ต้องการความเข้าใจ ความเห็นใจและต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมรอบข้างด้วย ดังนั้นกิจกรรมที่จะสามารถสร้าง ปฏิสัมพันธ์กับสังคมและยังเป็นกิจกรรมที่จะสามารถสร้างอาชีพและสร้างรายได้นั้นก็จะมีส่วนช่วยทำให้สภาวะจิตใจของผู้ติดเชื้อเอดส์ดีขึ้น ความรู้สึกโดดเดี่ยวและความรู้สึกของการ

ไม่เป็นที่ยอมรับก็ลดลง นอกจากนี้การสนับสนุนด้านอาชีพที่สามารถทำได้ในชุมชนแก่ครอบครัวผู้ติดเชื้อเอชไอวี จะทำให้ครอบครัวสามารถให้การดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้ดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการลดอัตราการทำงานของคนในสังคม และเป็นการสนับสนุนอาชีพของคนในชุมชนนั้นๆ ได้อีกด้วย

ทิม บราวน์ และวีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (Tim Brown 2539, หน้า 35-36) ได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับโรคเอชไอวี และผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมต่อครัวเรือน พบว่า ในภาคเหนือเมื่อปี พ.ศ. 2537 ครัวเรือนที่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอชไอวีจำนวน 116 ครัวเรือน ร้อยละ 44 ของครัวเรือน รายงานว่าตัวผู้ป่วยถูกรังเกียจ และร้อยละ 15 ของครัวเรือนรายงานว่าสมาชิกอื่นๆ ของครอบครัวได้ถูกรังเกียจด้วยการกีดกันทางสังคม ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กพบว่า ร้อยละ 20 ของครัวเรือน เด็กอื่นๆ ในชุมชนได้ถูกห้ามไม่ให้มาเล่นกับเด็กในครอบครัวที่ติดเชื้อเอชไอวีและมี 2 ครัวเรือน ที่ถูกกักขังไม่ให้ออกจากโรงเรียน เด็กส่วนใหญ่จะมีแค่พ่อหรือแม่เพียงคนเดียว ที่เสียชีวิตด้วยโรคเอชไอวี และพ่อหรือแม่ที่ยังมีชีวิตอยู่จะเป็นผู้ดูแลเด็ก เด็กเหล่านั้นจะได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวและชุมชน หรือปู่ย่า ตายาย และเด็กที่เหลือจะได้รับการเลี้ยงดูจากสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าและวัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีหลาย ทางที่จะช่วยเหลือเด็กในประเทศไทยและที่สำคัญที่สุดก็คือเครือข่ายครอบครัว และเครือข่ายการศึกษานั้นเอง ที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กๆ กลุ่มดังกล่าวให้สามารถใช้ชีวิตได้ในสังคม

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าโรงเรียนได้ประสบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอชไอวี ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วไม่สามารถประกอบอาชีพและขาดทักษะการดำรงชีวิต ขาดทักษะในหลายด้านซึ่งเป็นที่ทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ปัญหาหลักของการจัดการศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี คือปัญหาการจัดการศึกษาของนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก โรคเอชไอวีซึ่งเป็นหนึ่งในประเภทเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จากข้อมูลการเสียชีวิตของประชากรที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบว่า มีประชากรจำนวนมากที่เสียชีวิตด้วยโรคเอชไอวีซึ่งเป็นโรคติดต่อร้ายแรงซึ่งเป็นปัญหาทั้งระดับประเทศและระดับโลก ส่งผลให้บุตรหลานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องได้รับผลกระทบเนื่องจากสูญเสียบุคคลที่สำคัญในชีวิตหรือบุคคลในครอบครัว กลายเป็นผู้ด้อยโอกาสและเด็กกำพร้าไม่มีคนดูแล จึงเป็นสาเหตุที่ต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อรองรับบุคคลที่ได้รับผลกระทบเหล่านี้และ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอชไอวี ดังนั้นโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาและกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนกลุ่มนี้ให้มี

ความชัดเจน มีความเป็นมาตรฐานสากลและง่ายต่อการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนหรือครูผู้ดูแลนักเรียน
 แนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนให้มีความสอดคล้องกับ
 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตามมาตรฐานและ
 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต คือ
 เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ มีทักษะการประกอบอาชีพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีเจตคติที่ดีต่อการ
 ประกอบอาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วนักเรียนสามารถประกอบอาชีพที่สุจริตเพื่อหาเลี้ยงชีพและ
 สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ทักษะอาชีพ (Career skills)

การประกอบอาชีพ หรือการทำงานถือเป็นสิ่งที่สำคัญจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนทั้งในระดับ
 บุคคลและในระดับสังคม กล่าวคือ ในระดับบุคคลแทบกล่าวได้ว่าทุกคนมีอาชีพเป็นเครื่องกำหนด
 ความอยู่รอดของชีวิต คุณภาพชีวิต สถานภาพ รวมทั้งนำมาซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
 ส่วนในระดับสังคม การงานหรืออาชีพเป็นเครื่องกำหนด หรือแบ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนในสังคม
 สถานภาพทางสังคมให้มีความแตกต่างและคล้ายคลึงกันไป เกิดรายได้เกื้อหนุน เกิดผลประโยชน์
 การต่อรองและการแข่งขันทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้นั้นในสังคม
 และประเทศชาติ ซึ่งปัจจัยที่ช่วยเกื้อหนุนให้มนุษย์ทุกคนได้มีกรงาน หรืออาชีพเลี้ยงตัวให้มั่นคงได้
 นั้น ก็คือการศึกษา ในสังคมปัจจุบันมีความเชื่อว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่ดีที่สุดในการพัฒนามนุษย์ให้
 มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ เพราะการศึกษาที่ดีนั้นจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์ให้มีคุณภาพพร้อมที่
 จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อตนเองให้มีกรงานหรืออาชีพที่ดี ช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เกิด
 การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีพ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ให้
 สามารถพึ่งพาตนเองได้และไม่เป็นภาระแก่สังคม
2. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก โรคเอดส์สามารถ
 ค้นพบความต้องการของตนเองในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมและตามความถนัด ประกอบอาชีพใน
 อนาคตได้

3. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ให้มี
ความรู้และทักษะด้านอาชีพ

4. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก โรคเอดส์มีเจตคติ
ที่ดีและคุณลักษณะที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

5. กรอบแนวคิดในการจัดการศึกษา

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับ
นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โดยมีแนวทางการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะ
วิชาการ (Academic skills) หรือการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. 2551 2) การพัฒนาทักษะวิชาชีพ (Career skills) 3) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills) และ 4) การ
พัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) รายละเอียด

5.1 การพัฒนาทักษะวิชาการ (Academic skills)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาการ หรือ Academic skills โรงเรียนราชประชานุ
เคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาการเพื่อให้สอดคล้องแนวทางการจัด
การศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 สอดคล้อง
กับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและคณะ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ความรู้ (Knowledge)
หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ระดับที่ 2
ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้
ความจำ ระดับที่ 3 การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge)
ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด ระดับที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูง
กว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ และระดับที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถใน
การรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ๆ เข้าด้วยกัน

5.2 การพัฒนาทักษะวิชาชีพ (Career skills)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์
มุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ การฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความชำนาญ การพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์
ตรงต่อเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น การพัฒนาต่อยอดงานอาชีพ นำความรู้ไปใช้ศึกษาต่อ

ประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่เป็นภาระแก่ผู้ปกครองและสังคม มีทักษะในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวได้ดีและเอาตัวรอดได้เมื่อออกสู่สังคมภายนอก มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

5.3 การพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills)

ทักษะชีวิต หรือ Life skill หมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถเชิงสังคม จิตวิทยา (Psychosocial Competence) ที่เป็นทักษะภายในที่จะช่วยให้บุคคล สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต เพื่อให้สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข หรืออาจสรุปได้ว่า ทักษะชีวิตคือความสามารถในการแก้ปัญหาที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวัน เพื่อให้อยู่รอด ปลอดภัยและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และ 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

5.4 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills)

ทักษะการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์เดิมทำให้คนเผชิญกับสถานการณ์เดิมต่างไปจากเดิมเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอาจเป็นได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ การทำพฤติกรรมใหม่ การเลิกทำพฤติกรรมเดิม การเพิ่มพฤติกรรมที่เคยทำและการลดพฤติกรรมที่เคยทำ พฤติกรรมใดที่ไม่เปลี่ยนแปลงจึงไม่เรียกว่า เกิดการเรียนรู้ ผลของการเรียนรู้จะก่อให้เกิดความรู้ (knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ มุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ การฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความชำนาญ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การพัฒนาต่อยอดงานอาชีพ นำความรู้ไปใช้ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่เป็นภาระแก่ผู้ปกครองและสังคม มีทักษะในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวได้ดีและเอาตัวรอดได้เมื่อออกสู่สังคมภายนอก มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ โดยมีกรอบแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ลำดับ	การดำเนินงาน	เป้าหมายการจัดกิจกรรม	แนวทางการจัดกิจกรรม
1.	การประเมินและคัดกรองนักเรียน	- ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ร่วมกัน ประเมิน คัดกรอง ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและศักยภาพของนักเรียน	- ครูและผู้ปกครองร่วมกัน วิเคราะห์ ศักยภาพ ความเหมาะสมของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษา - นักเรียนได้ค้นหา ความถนัด ความต้องการของตนเองในการ ประกอบอาชีพ
2.	ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โดยร่วมกัน กำหนดความรู้ ทักษะอาชีพและ คุณลักษณะที่จำเป็น	- โรงเรียนมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อการจัดการศึกษาอาชีพและการมีงานทำ จากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย - โรงเรียนมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาอาชีพและการมีงานทำ มีองค์ประกอบที่ครบถ้วน ได้แก่ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ วิธีการจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ การวัดและประเมินผล คุณลักษณะของผู้เรียน ทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น รูปแบบการเรียนรู้ สถานที่ ฝึกประสบการณ์ และอื่นๆ	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมประชุม วางแผน วิเคราะห์ จัดทำ แผนกลยุทธ์ และหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับการจัดการศึกษาอาชีพและการมีงานทำ - โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาอาชีพและการมีงานทำ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รายวิชา เพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานอาชีพ

ตารางที่ 2 แสดงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ (ต่อ)

ลำดับ	การดำเนินงาน	เป้าหมายการจัดกิจกรรม	แนวทางการจัดกิจกรรม
3.	ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของนักเรียน	- โรงเรียนมีการออกแบบการเรียนรู้การสอนงานอาชีพโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่มีความหลากหลายและมีความทันสมัย มีการกำหนดขอบข่ายการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและตรงตามหลักสูตรกำหนด	- โรงเรียนสนับสนุน ส่งเสริม และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสอนงานอาชีพโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่มีความหลากหลายตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการของนักเรียน - โรงเรียนมีการกำกับติดตามการออกแบบการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นิเทศการสอน นิเทศการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
4.	กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล	- โรงเรียนมีแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาอาชีพที่ชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติพิจารณาจากประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1. ตัวชี้วัดหรือจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ 2. วัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม 3. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	- สถานศึกษา ผู้ประกอบการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกัน กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียน - สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลด้านความรู้ ด้าน ทักษะ อาชีพ และ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - ครูและผู้รับผิดชอบกิจกรรมวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาอาชีพ

ตารางที่ 2 แสดงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ (ต่อ)

ลำดับ	การดำเนินงาน	เป้าหมายการจัดกิจกรรม	แนวทางการจัดกิจกรรม
		<p>4. มีคุณลักษณะที่จำเป็น มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ การพึ่งพาตนเองและไม่เป็นภาระแก่สังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนมีเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาอาชีพ - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านอาชีพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาสร้างความเข้าใจกับครู ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องรับทราบหลักการแนวทางการวัดและประเมินผล การจัดการศึกษาอาชีพ

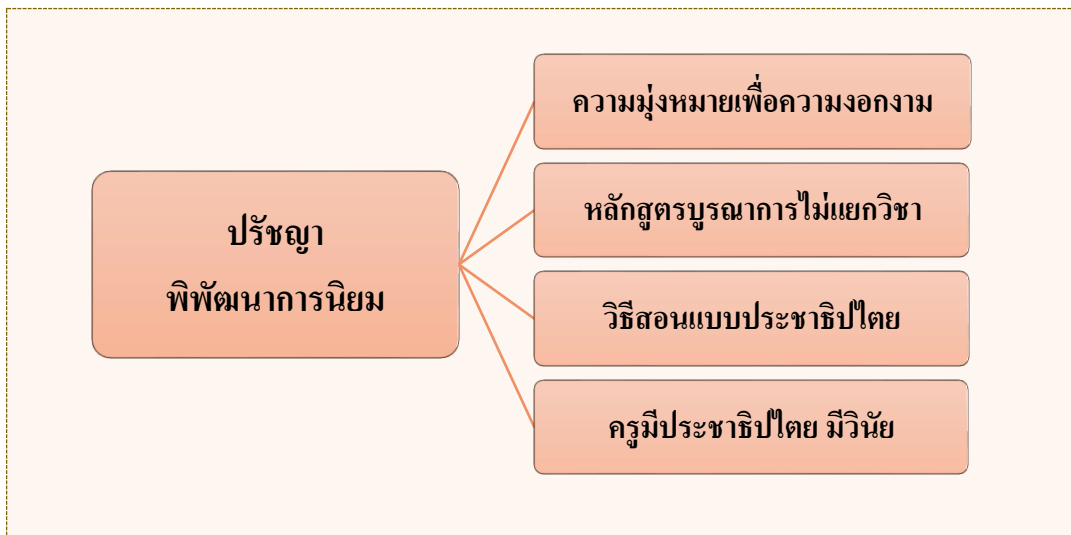
บทที่ 2

การจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

1. ปรัชญาการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ได้ยึดแนวทางความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษาแบบร่วมสมัยแบบ “พิพัฒน์นิยม” หรือ “พิพัฒนาการนิยม” มาใช้ในการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนในทุกด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาตามหลักการของปรัชญาพิพัฒนาการนิยม

ภาพที่ 1 แสดงการจัดการศึกษาตามหลักการของปรัชญาพิพัฒนาการนิยม

ที่มา : <https://www.slideserve.com/ivan/philosophy-of-education>

1.1 ความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษาพิพัฒน์นิยมหรือพิพัฒนาการนิยม

เป็นความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษาที่มาจากปรัชญาพื้นฐานกลุ่มเสรี (Pragmatism) คำว่า “พิพัฒน์” หมายถึง ความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไม่หยุดอยู่กับที่ การศึกษาความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษานี้ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการศึกษา องค์ประกอบของการศึกษา กระบวนการของการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา

1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการศึกษาตามความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษานี้มองว่าจะต้องให้การศึกษาทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาควบคู่กันไป ความสนใจ ความถนัด และลักษณะพิเศษของผู้เรียนควรได้รับความสนใจและได้รับการส่งเสริมให้มากที่สุด สิ่งที่เรียนที่สอนควรเป็นประโยชน์สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น และมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักปรับตนเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 องค์ประกอบของการศึกษา

องค์ประกอบของการจัดการศึกษาตามหลักการของปรัชญาพัฒนาการนิยม แบ่งออกเป็นหลายองค์ประกอบ คือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา บทบาทของครูผู้สอนและบทบาทของผู้เรียน บทบาทของโรงเรียน กระบวนการของการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา รายละเอียด ดังนี้

1) หลักสูตรและเนื้อหาวิชา

มุ่งเน้นกิจกรรมหรือประสบการณ์ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และเน้นวิชาเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางสังคมที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยเนื้อหาของหลักสูตรจะต้องไม่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งหลักสูตรที่ดีต้องมุ่งไปที่การเรียนรู้ทุกชนิดที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาในทุกด้าน

2) บทบาทของครูผู้สอนและบทบาทของผู้เรียน

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมมือกันในการเรียนรู้ และเน้นการทำงานในรูปของประชาธิปไตย ความเสมอภาค และผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่สนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน พร้อมทั้งยังคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและร่วมมือในการทำงาน โดยครูเป็นผู้เตรียมการ ผู้แนะนำ และผู้ให้คำปรึกษา ครูจึงต้องมีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง และมีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน รวมทั้งเข้าใจความแตกต่างระหว่างความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษานี้เน้นการให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอย่างมาก จึงมุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดได้ดั่งนั้นผู้เรียนต้องได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) เพื่อให้เกิดประสบการณ์และเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา

3) บทบาทของโรงเรียน

โรงเรียนตามความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมคือ แบบจำลองที่ดึงมาจากชีวิตและสังคม บทบาทของโรงเรียนจึงต้องทำหน้าที่เป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจริงให้แก่ผู้เรียน โดยจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และการดำเนินชีวิตจริง แต่ต้องเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาชีวิตและสังคมได้ นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือกันพร้อมทั้งสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

1.4 กระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนตามความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษานี้ถือหลักว่าผู้เรียนควรมีบทบาทด้วยตนเองให้มากที่สุด การเรียนควรเป็นเรื่องของการกระทำ (Doing) มากกว่าการรู้ (Knowing) โดยผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีส่วนที่จะเลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เพื่อให้การเรียนการสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมแก่ความถนัดและความสามารถของผู้เรียน ดังพอจะสรุปกระบวนการเรียนการสอนได้ดังต่อไปนี้

- 1) การเรียนการสอนเน้นที่ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
- 2) การเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 3) ครูเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
- 4) ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่ศึกษา
- 5) การเรียนการสอนควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์กันตลอดเวลา

1.5 การวัดและประเมินผลการศึกษา

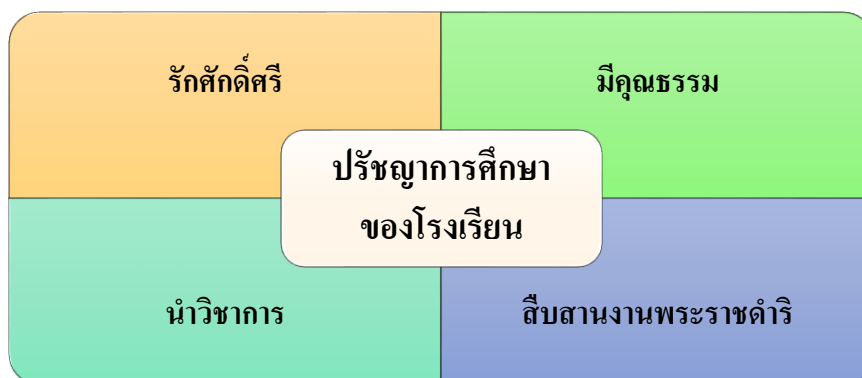
ความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษาพัฒนานิยมเชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งที่ไม่ตายตัวและมีวิวัฒนาการอยู่เสมอ ความรู้จึงเป็นเพียงเครื่องมือที่จะช่วยมนุษย์ในการแก้ปัญหาเท่านั้น และการที่ได้มาซึ่งความรู้ นั้นต้องใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) ดังนั้นการวัดและประเมินผลในแง่ของความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษานี้จึงเป็นเรื่องที่ครูผู้สอนต้องการทราบว่า เนื้อหาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด

2. แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

2.1 ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ได้นำแนวทางของปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม หรือ พัฒนานิยม มาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาสอดคล้องกับแนวทางหรือหลักการในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนจึงได้กำหนดปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน คือ “รักศักดิ์ศรี มีคุณธรรม นำวิชาการ สืบสานงานพระราชดำริ” รายละเอียด ดังนี้

ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 2 แสดงปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2560-2564

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

2.2 วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

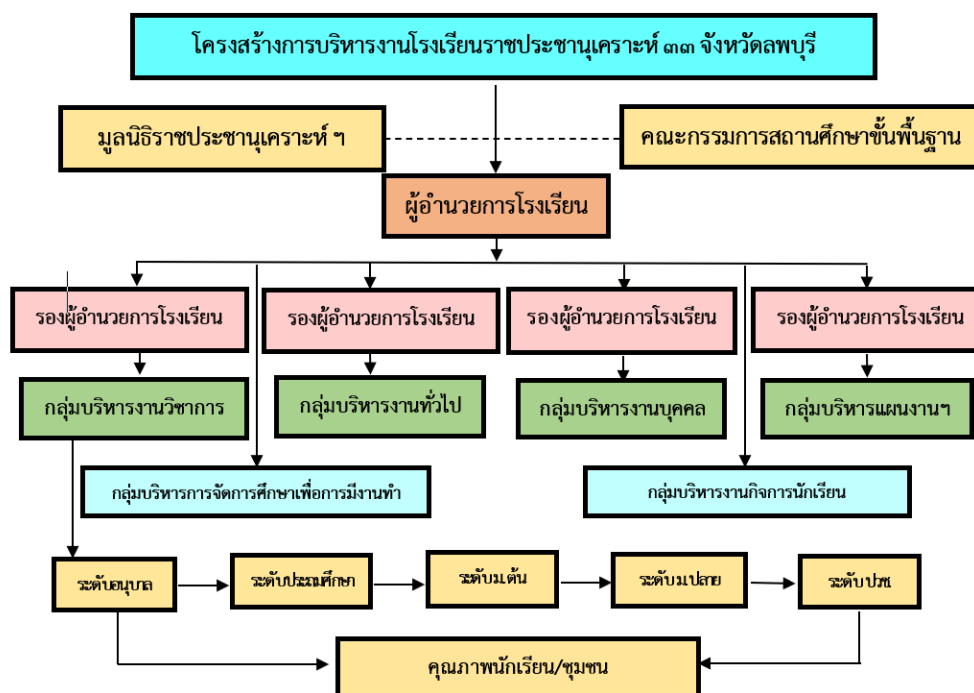
จากปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ด้อยโอกาสทางการศึกษานำสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี คือ รายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์โรงเรียน

- มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถตามหลักสูตร มีทักษะวิชาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต รักและภูมิใจในความเป็นไทย บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

การบริหารงานของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ได้แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ กลุ่มบริหารทั่วไป กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารแผนงานและงบประมาณ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มการบริหารงานเพิ่มเติม คือ กลุ่มบริหารงานส่งเสริมอาชีพเพื่อการมีงานทำและกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จากข้อมูลการมอบหมายการปฏิบัติงานจึงกำหนดเป็นโครงสร้างการบริหารโรงเรียน ดังนี้

ภาพที่ 3 แสดงโครงสร้างการบริหาร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

ที่มา : แผนพัฒนาการจัดการศึกษา พ.ศ. 2560-2564

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

2.4 แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2560-2564 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้มีการกำหนดกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2560-2564 (แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2560-2564 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี, 2560) มีรายละเอียด ดังนี้

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา พ.ศ. 2560-2564

- กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นความรู้ คุณธรรม นำสู่การปฏิบัติ
- กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนางานอาชีพอย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพตามความรู้ ความถนัด ความสนใจและศักยภาพของตนเอง
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทักษะการดำรงชีวิต เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียน อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน การศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 6 สร้างระบบสารสนเทศเพื่อผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ บริการ
- กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงาน องค์กรภายนอก ในการจัดการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย

3. เด็กด้อยโอกาส

เด็กด้อยโอกาสเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญ เด็กเหล่านี้ตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก เสี่ยงต่อการได้รับอันตรายหรือถูกชักจูงให้เข้าสู่วงจรปัญหาสังคม หากไม่ได้รับการพัฒนาหรือดูแล พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครองอย่างเหมาะสม เด็กด้อยโอกาสส่วนหนึ่งจะถูกผลักดันและหล่อหลอมให้มี พฤติกรรมไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ ถูกล่อลวงละเมิดสิทธิทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางเพศ ถูกใช้แรงงาน อย่างไม่เป็นธรรมหรือตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพลและมิฉาอาชีพ นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรม ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในสังคมและปัญหาอื่นๆ

การศึกษาเป็นสิทธิอันพึงมีพึงได้สำหรับเด็กด้อยโอกาสเพื่อช่วยให้เด็กเหล่านี้ได้รับการพัฒนา เต็มตามศักยภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเข้มแข็งทั้งนี้การจัดการศึกษาสำหรับ

เด็กด้อยโอกาสต้องจัดบริการเป็นพิเศษเนื่องจากเด็กกลุ่มนี้มีชีวิตความเป็นอยู่ต่างจากกลุ่มเด็กทั่วไป การจัดบริการการศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทั่วถึงและเป็นธรรมจึงต้องมีรูปแบบการให้บริการที่เหมาะสมและหลากหลายสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของเด็ก

ภาพที่ 4 แสดงกิจกรรมมอบสิ่งของพระราชทานโดยมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์

ภาพที่ 5 แสดงกิจกรรมหน้าเสาธงปลูกฝังความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ที่มา : ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

นักการศึกษา นักวิชาการ หน่วยงานทางการศึกษาได้อธิบายถึงความหมายของเด็กด้อยโอกาสที่แตกต่างกัน ดังนี้

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและครอบครัว (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่ประสบปัญหาต่าง ๆ หรือตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม มีคุณภาพชีวิตที่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้

อนุสรฯ กันทาอายุ (2555, หน้า 39) ได้สรุปไว้ว่า เด็กด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ได้รับผลกระทบด้านลบจากปัญหาทางด้านกฎหมาย เศรษฐกิจการเมือง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งส่งผลให้บุคคลเหล่านี้ต้องประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิตประจำวันเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลทั่วไป โดยมีเหตุปัจจัยหลักที่สำคัญ 2 ประการ คือการด้อยโอกาสที่เป็นผลมาจากตนเอง เช่น จากความพิการด้านร่างกายจากปัญหาด้านจิตใจ จากสถานภาพการกำเนิด เป็นต้นและการด้อยโอกาสที่เป็นผลมาจากผลกระทบด้านลบที่สังคมมีต่อบุคคลเหล่านั้นซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ เช่น

การขาดแคลนปัจจัย 4 ในขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิต และหรือไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการทางสังคมพื้นฐานของรัฐได้ การถูกกีดกันออกจากสังคมหรือถูกแยกออกจากการดำเนินวิถีชีวิตประจำวันของคนในสังคม บางกรณีก็รุนแรงถึงขั้นถูกกีดกันออกจากครอบครัว ถูกให้ความสำคัญน้อยกว่าหรือถูกมองเป็นคนที่มีความสามารถที่ด้อยกว่าคนกลุ่มอื่นๆ ในสังคมเดียวกัน สังคมไม่ตระหนักถึงความเป็นปัจเจกชนที่มีความต้องการและความปรารถนาเช่นเดียวกับคนอื่นๆ ทั่วไป

ฐิชารัมย์ พยอมยงค์ (2556, หน้า 16) กล่าวว่า iva เด็กด้อยโอกาส หมายถึงกลุ่มเด็กที่ด้อยกว่าเด็กโดยทั่วไปและประสบปัญหาภาวะยากลำบากไม่ว่าจะเป็นความยากจนเด็กกำพร้าเด็กถูกทอดทิ้งเด็กเร่ร่อนเป็นต้นส่งผลให้ไม่ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับวัยอย่างเต็มที่จึงต้องการ การช่วยเหลืออย่างเป็นกรณีพิเศษ ต่อมา

พรสวรรค์ ภัทรบรรพต (2556, หน้า 6) กล่าวว่า iva เด็กที่อยู่ในสภาพที่เป็นปัญหาของสังคมขาดโอกาสที่จะได้รับบริการขั้นพื้นฐานจากรัฐ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการกระทำผิดหรือถูกใช้เป็นเครื่องมือในทางมิชอบ ถูกละเลยและขาดความเอาใจใส่จากสังคมและครอบครัวอยู่ในสภาพที่ด้อยกว่าเด็กโดยทั่วไปและต้องการความช่วยเหลือจากสังคมเป็นกรณีพิเศษ

รัตนา ปันจตุติ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ด้อยโอกาส คือผู้ที่ไม่ได้รับโอกาสทางสังคมหรือมีคุณภาพชีวิตที่ไม่เท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคมโดยมีพื้นฐานทางด้านชีวิตที่ขาดโอกาสมาแล้วตั้งแต่กำเนิดรวมทั้งขาดโอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานจากการให้บริการของรัฐ แต่ผู้ด้อยโอกาสไม่ได้หมายความว่าไม่มีโอกาสเพียงแต่ยังไม่ได้รับโอกาสต่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเท่านั้น ผู้ด้อยโอกาสคือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนและได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจสังคมการศึกษาสาธารณสุขการเมืองกฎหมายวัฒนธรรมภัย ธรรมชาติและภัยสงครามรวมถึงผู้ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐตลอดจนผู้ประสบ ปัญหาที่ยังไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบซึ่งจะทำให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

ภูริวรรษ คำอ้ายกาวิณ (2557, หน้า 40) กล่าวว่า iva เด็กที่อายุระหว่าง 6-18 ปี ที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบากและมีสถานะที่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป จึงได้รับการช่วยเหลือพัฒนาศักยภาพเป็นพิเศษประกอบด้วยเด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงาน หรือ แรงงานเด็ก เด็กเร่ร่อน เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือ โสเภณี เด็กที่ถูกทอดทิ้ง หรือเด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทารุณ เด็กยากจน เด็กในชนกลุ่มน้อย เด็กที่มี

ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด เด็กที่ได้รับผลจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจและเด็กในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สรุปได้ว่า เด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบาก เป็นปัญหาทางสังคม เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กยากจนและเด็กในชนกลุ่มน้อย จึงควรที่จะได้รับการช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ และจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม

3.1 ประเภทของเด็กด้อยโอกาส

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2539) ได้จำแนกประเภทกลุ่มเป้าหมายเด็กด้อยโอกาสตามสภาพปัญหาทางสังคมและภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ไว้ดังนี้

1. เด็กถูกปล่อยปละละเลย เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง
2. เด็กเร่ร่อน เด็กที่มีอาชีพอยู่ข้างถนนหรือบนถนน นอนใต้สะพาน
3. แรงงานเด็ก เด็กถูกใช้แรงงาน การใช้แรงงานเด็ก
4. เด็กพิการ หูหนวก ตาบอด พิการทางแขน ขา ลำตัว พิการทางสติปัญญา
5. เด็กในธุรกิจทางเพศ โสเภณีเด็ก เด็กที่มั่วสุมในสถานบริการและสถานเรีงรมย์
6. เด็กติดสารระเหย
7. เด็กติดเชื้อเอดส์
8. เด็กประพฤตินไม่เหมาะสมแก่วัย เด็กกระทำความผิดลักขโมย มั่วสุมตามแหล่ง

บันเทิง

9. เด็กกลุ่มยากจนในเมืองและชนบท เด็กในสลัม เด็กถูกกรรมกรก่อสร้าง
10. เด็กถูกละเมิดสิทธิ เด็กถูกทารุณกรรม เด็กถูกข่มขืน
11. เด็กชนกลุ่มน้อย ชาวเขา ชาวเล เด็กที่มาจากครอบครัวแรงงานต่างด้าว ภาวะสงคราม

เด็กตามแนวชายแดน

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของเด็กและแนวทางในการคุ้มครองเด็กที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเด็กกลุ่มที่จำเป็นต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองเป็นพิเศษ ในมาตรา 4 ดังนี้

1. เด็ก หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติ

ภาวะด้วยการสมรส

2. เด็กเร่ร่อน หมายความว่า เด็กที่ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่เลี้ยงดูหรือไม่สามารถเลี้ยงดูได้จนเป็นเหตุให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่างๆ หรือเด็กที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตเร่ร่อนจนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตนเอง

3. เด็กกำพร้า หมายความว่า เด็กที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตเด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถสืบหาบิดามารดาได้

4. เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก หมายความว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน หรือบิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขัง หรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบากหรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ของครอบครัวเกินวัยหรือกำลังความสามารถและสติปัญญาหรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

5. เด็กพิการ หมายความว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอง สติปัญญา หรือจิตใจไม่ว่าความบกพร่องนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

6. เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด หมายความว่า เด็กที่ประพฤตินั้นไม่สมควร เด็กที่ประกอบอาชีพ หรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำความผิดกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีหรืออยู่ในสภาพแวดล้อม หรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 29) ได้จำแนกประเภทของเด็กด้วยโอกาสออกเป็นหลายประเภท ดังนี้

1. แรงงานเด็ก
2. เด็กเร่ร่อน
3. เด็กลูกกรรมกรก่อสร้าง
4. เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ
5. เด็กที่ตั้งครรภ์นอกสมรส
6. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า
7. เด็กในสถานสงเคราะห์
8. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
9. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ
10. เด็กพิการ
11. เด็กในชุมชนแออัดหรือเด็กในสลัม
12. เด็กไม่มีสัญชาติหรือเด็กต่างชาติ

13. เด็กชาวเขาหรือเด็กชาวไทยต่างวัฒนธรรม
14. เด็กที่ติดสารระเหยหรือสารเสพติด
15. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์
16. เด็กยากจนมากเป็นพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 68-69) ได้ให้คำนิยามว่า เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา คือ เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก มีชีวิต ความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้โดยกำหนดแบ่งเด็กด้อยโอกาส ออกเป็น 10 ประเภท ประกอบด้วย

1. เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก เป็นเด็กที่ถูกบังคับให้ทำงานหารายได้ด้วยการขาย แรงงานก่อนวัยอันสมควร ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างจนไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาหรือการพัฒนาให้เติบโต ตามหลักพัฒนาการอันเหมาะสมกับวัย
2. เด็กเร่ร่อน เป็นเด็กที่ไม่มีที่อยู่อาศัยพักพิงเป็นหลักแหล่งแน่นอน ดำรงชีวิตอยู่อย่างไร้ทิศทาง ขาดปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เสี่ยงต่อการประสบภัยอันตรายและเป็นปัญหาสังคม
3. เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็กเป็นเด็กที่มีความสมัครใจหรือถูกบังคับล่อลวงให้ขายบริการ ทางเพศ หรือถูกชักจูงให้ต้องตกอยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ
4. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า เป็นเด็กที่มารดาคลอดทิ้งไว้ในโรงพยาบาลหรือตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงเด็กที่บิดามารดาปล่อยทิ้งไว้ให้มีชีวิตอยู่ลำพังหรืออยู่กับบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดา ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากปัญหาการหย่าร้างหรือครอบครัวแตกแยก มีสภาพชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสน ขาดความรัก ความอบอุ่น และขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู
5. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ เป็นเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ทางร่างกายหรือทางจิตใจ ชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นสุข ระวังหวาดกลัวเนื่องจากถูกทำร้ายทารุณ ถูกบีบบังคับ กีดกันจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองซึ่งมีสภาพจิตใจหรืออารมณ์ไม่ปกติหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลใกล้ชิดตัว
6. เด็กยากจน(มากเป็นพิเศษ) เป็นบุตรหลานของคนยากจนที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 20,000 บาทต่อปี ครอบครัวอยู่รวมกันหลายคน ขาดแคลน

ปัจจัยพื้นฐาน มีชีวิตอยู่อย่างลำบาก รวมถึงเด็กในแหล่งชุมชนแออัดหรือบุตรของกรรมกรก่อสร้างหรือเด็กจากครอบครัวที่อยู่ในที่ทุรกันดารห่างไกลที่ขาดโอกาสจะได้รับการศึกษาและบริการอื่นๆ

7. เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย เป็นเด็กที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มีชีวิตอยู่ยากลำบากและมีปัญหาเกี่ยวกับการถือสัญชาติไทย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่ได้รับการศึกษาหรือบริการอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นเด็กในครอบครัวที่อพยพเข้ามาอาศัยตามบริเวณแนวชายแดนของประเทศไทย เช่น ชาวเขา ชาวเล เป็นต้น

8. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นเด็กที่คิดสารระเหยหรือยาเสพติดให้โทษ หรือเด็กกลุ่มเสี่ยง ต่อการชักนำให้ประพฤติน่าไม่เหมาะสม เกี่ยวข้องผูกพันกับกลุ่มมิจาชีพ ผู้มีอิทธิพล หรือบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพผิดกฎหมาย เป็นเด็กด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มสูงต่อการก่อปัญหาในสังคม

9. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือ โรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจเป็นเด็กที่ติดเชื้อเอดส์ หรือ มีบิดามารดาเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ เป็นเด็กที่ถูกสังคมรังเกียจ เป็นเหตุให้เด็กไม่สามารถเข้ารับการศึกษาระดับ หรือ บริการอื่นๆ ร่วมกับเด็กปกติทั่วไปได้

10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นเด็กที่กระทำผิดและถูกควบคุมในสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย ตลอดถึงเด็กหญิงที่ตั้งครรภ์นอกสมรส ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย การทอดทิ้งทารก เป็นต้น

สรุปว่าเด็กด้อยโอกาสแบ่งออกเป็นหลายประเภทตามข้อมูลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ประเภทที่ 1 เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก ประเภทที่ 2 เด็กเร่ร่อน ประเภทที่ 3 เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก ประเภทที่ 4 เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า ประเภทที่ 5 เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ ประเภทที่ 6 เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) ประเภทที่ 7 เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย ประเภทที่ 8 เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภทที่ 9 เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ ประเภทที่ 10 เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

3.2 สาเหตุของความด้อยโอกาส

การพัฒนาที่ไม่สมดุลกันระหว่างเศรษฐกิจและสังคมก่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึง คนยากจนในสังคมมีส่วนแบ่งของรายได้ที่น้อยมากและถูกบีบบังคับให้ต้องทุ่มเทเวลาที่มีอยู่ทั้งหมดเพื่อการเพิ่มรายได้ของครอบครัว ประกอบกับคนเหล่านี้มักไม่ค่อยได้รับการศึกษาอย่างพอเพียง

ไม่สามารถ นำความรู้มาพัฒนาอาชีพหรือหาแนวทางในการประกอบอาชีพอย่างอื่น ซึ่งส่งผลให้ต้องตกอยู่ในภาวะด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเรื้อรังอันเป็นสาเหตุหลักของความเครียดในชีวิตและการเก็บกด ซึ่งนำไปสู่การเกี่ยวข้องกับแหล่งอบายมุขและความรุนแรงต่อครอบครัวเด็กที่อยู่ในสภาพด้อยโอกาสเนื่องจากได้เห็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมเป็นภัยต่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจและสังคมจากพ่อแม่ ผู้ปกครองแล้วยังเป็นผู้รองรับการกระทำจากผู้ใหญ่ในสังคมกลายเป็นผู้ถูกกดขี่ข่มเหง เอารัดเอาเปรียบและทารุณกรรมต่างๆ วัฏจักรลักษณะนี้ได้บังคับให้เด็กกลายมาเป็นเด็กด้อยโอกาสมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สีน้อย เกษมสันต์ ณ อยุธยา (2536) ได้สรุปสาเหตุของการเป็นเด็กด้อยโอกาสไว้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. สาเหตุมาจากครอบครัวและผู้ปกครอง ได้แก่

1.1 ขาดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว มีสภาพครอบครัวที่แตกแยก พ่อแม่หย่าร้าง บางครอบครัวพ่อแม่แต่งงานใหม่ มีพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง บางครอบครัวมีการทะเลาะวิวาทเป็นประจำ บางครอบครัวพ่อหรือแม่เสียชีวิตหรือเสียชีวิตทั้งคู่ ไม่มีความอบอุ่นในครอบครัว

1.2 สภาพเศรษฐกิจในครอบครัวไม่ดี ครอบครัวมีฐานะยากจน หรืออยู่ในภาวะการตกงาน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

1.3 ค่านิยมในการเลี้ยงดูเด็กไม่ถูกต้อง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูบุตร มีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง เช่น การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีการลงโทษดูค่า ทบตี โดยไม่มีเหตุผล บางกรณีพ่อแม่ผู้ปกครองปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่ บางครอบครัวเลี้ยงดูไม่เหมาะสมกับวัย

1.4 พ่อ แม่ อายุยังน้อย ขาดวุฒิภาวะในการเป็นครอบครัว ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก ทำให้เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควรทั้งด้านสุขภาพ ร่างกายจิตใจ รวมทั้งการให้การศึกษอบรมที่ไม่เหมาะสม

1.5 พ่อแม่มีทัศนคติไม่ดีต่อบุตรธิดา ซึ่งไม่พร้อมที่จะมีบุตร หรือมีบุตรโดยไม่ตั้งใจ จึงมีทัศนคติไม่ชอบเกลียดชัง เห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตจึงมักทอดทิ้งหรือทุบตีทำร้ายไม่เอาใจใส่

2. สาเหตุจากสภาพแวดล้อมและสังคม ได้แก่

2.1 การอพยพย้ายถิ่นฐานจากชนบทเข้ามาทำงานในเมืองใหญ่เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด เนื่องจากความลำบากยากแค้นในชนบท ไม่สามารถประกอบอาชีพในชนบทได้จึงต้องแสวงหางานอื่นทำในชุมชนเมือง

2.2 สภาพสังคมเมืองที่มีสถานเริงรมย์ แหล่งท่องเที่ยว สถานอบายมุขต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งช่วยทำทนายให้เด็กอยากทดลองอยากเข้าไปใกล้ อยากเข้าไปใช้บริการเช่นเดียวกับผู้ใหญ่หรือเป็นแหล่งที่เด็กสามารถเข้าไปหารายได้ที่ไม่เหมาะสม

2.3 สภาพที่อยู่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมและแหล่งที่มีอบายมุข ใช้ชีวิตอย่างไม่มีการเปรียบเทียบแบบแผนที่มีค่านิยมที่ผิดทำให้เด็กซึมซับสิ่งต่างๆ เข้ามาโดยไม่รู้ตัวและกระทำผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ

3. สาเหตุมาจากตัวเด็ก

3.1 เด็กเป็นวัยที่พร้อมจะได้รับการอบรมสั่งสอนไปในทิศทางต่างๆ ตามที่ผู้ใหญ่ในสังคมประพฤติปฏิบัติจึงทำให้เด็กมีโอกาส มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้โดยง่ายและกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสในอนาคต

3.2 เด็กเป็นวัยที่อยากเรียนรู้ อยากทดลองและทำตามอย่างที่ตนเองได้พบเห็น หรือถูกล่อลวง บังคับข่มขู่ก็ดีหากเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่เหมาะสมก็มีโอกาสกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสได้

3.3 เด็กด้อยโอกาสส่วนใหญ่มีจิตใจอ่อนแอขาดความรักความอบอุ่น เก็บกด มีอาการทางประสาทและเอาแต่ใจตนเอง จนดูเหมือนเป็นวัยที่รักอิสระเสรีแต่สภาพลักษณะเช่นนี้ เอื้อให้เด็กกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสได้มาก

อภิญา เวชยชัยและคณะ (2550, หน้า 59-60) ได้อธิบายสาเหตุที่นำคนไทยไปสู่ความยากจนและความด้อยโอกาสนั้น สามารถจัดหมวดหมู่ได้เป็น 4 กลุ่มปัจจัย ดังนี้

1. ทำที่ต่อชีวิต เป็นทักษะในการมองคน มองโลกความตั้งใจและความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคว่ามีมากน้อยแค่ไหน หรือปล่อยชีวิตให้ลอยไปตามกระแสสังคม เหนื่อยหน่าย พ่ายแพ้ไม่แก้ไข

2. ปัจจัยการผลิต คือการขาดปัจจัยการผลิต การไม่มีทุน การขาดแคลนเทคโนโลยี การไม่มีภูมิปัญญาการถูกตัดจากฐานทรัพยากร (ดิน น้ำ ป่า) ถูกตัดขาดจากแหล่งทำกิน เช่น ถูกย้าย ถิ่นฐานถูกขับไล่ออกจากที่ทำกินหรือที่พักพิง เป็นต้น

3. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง เป็นประเด็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่นำไปสู่ความสัมพันธ์ไม่เสมอภาค ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบ ถูกกดขี่ ถูกขูดรีด เช่น นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียม การไม่เท่าทันกลไกตลาด การขาดอำนาจต่อรอง ขาดสิทธิพื้นฐานทางสังคม ขาดการศึกษาขาดความรู้ ฯลฯ ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ไม่เสมอภาค มีทั้งระดับรัฐกับรัฐ รัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนต่างกลุ่มต่างชนชั้น

4. สวัสดิการคือระบบที่จะช่วยบรรเทาความทุกข์ยาก ช่วยพยุงให้คนจนพอจะมีชีวิต อยู่ได้ด้วยเหตุนี้การขาดสวัสดิการ ความอ่อนแอในการจัดระบบสวัสดิการ เช่น เกษตรกรไม่มีหลักประกันชีวิต คนแก่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อนจรจัดบนท้องถนน คนไร้ที่อยู่อาศัย คนเป็นเอดส์ เป็นต้น เหล่านี้อาจกลายเป็นสาเหตุที่ทำให้คนบางกลุ่มต้องทนดำรงชีพอยู่ด้วยความยากลำบาก บางกลุ่มก็ถูกนำไปสู่ความอับจน อันเป็นมูลเหตุให้ไม่อาจมีชีวิตอยู่ต่อไปได้และอีกจำนวนไม่น้อยต้องดิ้นรนต่อสู้และหาทางออกที่เป็นอันตรายต่อสังคมในที่สุด เช่น อาชญากรรม เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือระดับรุนแรงที่สุดคือการปะทุทางสังคมโดยการลุกขึ้นสู้ของคนจน

จากการศึกษาข้อมูลสรุปได้ว่าความด้อยโอกาสของเด็กเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมและสังคมรอบข้าง ความสัมพันธ์ในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด ผู้ปกครอง การคบเพื่อน สภาพเศรษฐกิจ การเมือง การอพยพย้ายถิ่นฐาน หรืออาจเกิดจากตัวเด็กเอง เป็นต้น

4. แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส

สุวรรณิ ยะหะการ (2538) ได้สรุปเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ของผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

1. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน ครอบครัวและสภาพแวดล้อมของตัวเด็ก
2. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้ได้ดีจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม
3. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้ได้ดีเมื่อครูให้การเสริมแรงหรือการเสริมกำลังใจเพราะเด็กด้อยโอกาสส่วนใหญ่มีอัตมโนทัศน์ (Self-Concept) เกี่ยวกับตนเองในทางลบ เช่น ตนเองไม่เก่ง ไม่ฉลาด คงจะไม่สามารถเรียนได้
4. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้และพัฒนากิจการด้านการใช้ถ้อยคำและการใช้ชนิดของประโยคได้ดีหากผู้ใหญ่รอบข้างให้การสนใจดูแลและพูดคุยกับเด็กสม่ำเสมอ
5. เด็กด้อยโอกาสสามารถเรียนรู้หรือเปลี่ยนพฤติกรรมเมื่อได้เห็นตัวแบบที่มีพฤติกรรมเหมาะสม
6. เด็กด้อยโอกาสที่อายุระหว่าง 7-12 ปี มีความสนใจในกิจกรรมเกมง่ายๆ ภาพยนตร์ โทรทัศน์และนิทาน
7. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้จากสิ่งที่สอนกันในระบบโรงเรียนได้ยาก เพราะไม่มีทักษะความรู้พื้นฐาน (Basic Academic Skill)

8. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้ได้ดีจากการที่ได้ทำกิจกรรมทักษะเคลื่อนไหว (Motor Activities) มากกว่าอยู่นิ่งๆ

9. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้ได้ดีหากครูเอาใจใส่ สนใจเรื่องของเด็กแต่ละคนและยอมรับเด็กในฐานะเป็นเอกัตบุคคล

10. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้ด้วยวิธีอุปนัย (Inductive) ดีกว่าวิธีนิรนัย (Deductive)

11. เด็กด้อยโอกาสเรียนรู้จากการนำปัญหาที่ประสบมาเรียน (Problem Centered) ได้ดีกว่าวิธีการอื่นๆ

กมลินทร์ พินิจภูวดล (2541) ได้กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการให้การศึกษาในเด็กด้อยโอกาส ได้เสนอแนวทางการช่วยเหลือไว้ ดังนี้

1. องค์กรหรือหน่วยงาน ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบโดยตรงในการให้การศึกษาของเด็กด้อยโอกาสและทำหน้าที่ประสานงานและสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐและเอกชน ในการจัดการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส

2. งบประมาณหรือกองทุน ควรมีงบประมาณหรือเงินอุดหนุนเฉพาะ “กองทุนการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส” เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้คนทุกส่วนในสังคมดำเนินการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสอย่างมีประสิทธิภาพ

3. นโยบายหรือแผนงานควรกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆ เนื่องจากเด็กด้อยโอกาสในแต่ละกลุ่มมีลักษณะและความต้องการเป็นพิเศษเฉพาะที่ต่างกััน

อาชัญญา รัตนอุบล (2541) ได้กล่าวว่า หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส ต้องคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้

1. การให้ความรักและความเข้าใจในตัวของเด็กด้อยโอกาส ต้องรู้จักให้ความรัก ความเข้าใจ รู้จักการสร้างศรัทธาให้เด็กเกิดการอยากรู้ด้วยตัวของตัวเอง

2. กิจกรรมที่จัดให้กับเด็กด้อยโอกาสต้องเป็นกิจกรรมที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความถนัดของเด็ก

3. เด็กด้อยโอกาสมักคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า ครูควรให้คำชมและเสริมแรงเมื่อเด็กสามารถทำได้และมีความจริงใจ เคารพซึ่งกันและกันและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. การให้ความรู้แก่เด็กด้อยโอกาสควรเป็นเนื้อหาที่เด็กสามารถนำไปแก้ปัญหาในชีวิตจริงอย่างมีเหตุผล

5. ให้เด็กด้อยโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม ฝึกสร้างความรักและความสามัคคีในกลุ่มเพื่อน

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 24-27) ได้กล่าวถึง การคุ้มครองสิทธิและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสของประเทศไทย มีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ เด็กด้อยโอกาสทุกคนต้องมีสิทธิและโอกาสในการรับบริการ การศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้มีทักษะชีวิตและอาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

2. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กด้อยโอกาสได้รับบริการการศึกษาและวิชาชีพและได้รับการพัฒนาศักยภาพ ให้รอดพ้นจากสภาพด้อยโอกาส สามารถพึ่งตนเองได้ มีโลกทัศน์และการดำรงชีวิตที่ดี เห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรี มีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. เป้าหมาย เด็กด้อยโอกาสทุกคนมีโอกาสได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงภายในปี พ.ศ. 2554 โดยมีเป้าหมายเร่งด่วนดังนี้

3.1 ปรับปรุงกฎ ระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง การเข้าถึง บริการของเด็ก และมีกฎระเบียบใหม่ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส

3.2 มีแผนงานชัดเจนที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.3 มีกระบวนการพัฒนาศักยภาพองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งชุมชน ท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส

3.4 จัดสรรงบประมาณทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น ร่วมกับงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ เพื่อให้บริการการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส

4. นโยบายและยุทธศาสตร์ นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส ประกอบด้วยนโยบาย 5 ข้อภายใต้ความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นๆ นโยบายแต่ละข้อประกอบด้วยยุทธศาสตร์ ดังนี้

4.1 นโยบายข้อที่ 1 ให้บริการการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง ให้เด็กด้อยโอกาส ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมและหลากหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงหลักการ สิทธิเด็ก สิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การให้บริการการศึกษาที่หลากหลาย และยืดหยุ่น มีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการให้บริการ เพื่อสนับสนุนหน่วยงานให้มี ศักยภาพในการจัดการศึกษาในเชิงรุกสนับสนุนการศึกษานอกระบบโดยใช้ระบบ ICT มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สํารวจ รวบรวมข้อมูล แนวทางการศึกษา จัดให้มีศูนย์ Hotline และติดตามเด็กเป็นรายบุคคล

4.2 นโยบายข้อที่ 2 จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เน้นการเรียนรู้เพื่อชีวิตที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาสโดยต้องบูรณาการทั้งด้านวิชาการ ศิลธรรม จริยธรรม และทักษะการดำรงชีวิตในสัดส่วนที่เหมาะสมและมีมาตรฐานคุณภาพเท่าเทียมกับการศึกษาในระบบปกติ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การประเมินรายบุคคลก่อนและหลังการให้บริการ การจัดหลักสูตรหลากหลาย ตามความต้องการ สร้างแรงจูงใจทางบวก ให้การศึกษากับครอบครัว สังคมให้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นให้จบการศึกษาและการมีงานทำ เร่งผลิตและพัฒนาครูให้เพียงพอ

4.3 นโยบายข้อที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาและปัจจัยพื้นฐานอื่นๆ ที่สอดคล้องกับสภาพของเด็กด้อยโอกาสแต่ละประเภทยุทธศาสตร์ประกอบด้วย การรณรงค์ให้เห็นความสำคัญและระดมทรัพยากรร่วมกัน สร้างแรงจูงใจโดยใช้มาตรการด้านภาษี จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง การจัดสรรและการใช้ทรัพยากร จัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว ค่าใช้จ่ายอื่น และสนับสนุนงบประมาณให้ชุมชน องค์กร ในท้องถิ่น

4.4 นโยบายข้อที่ 4 จัดระบบการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ จัดทำฐานข้อมูลเด็กด้อยโอกาส จัดให้มีสถานศึกษารองรับอย่างเพียงพอ ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงาน ประสานความร่วมมือกัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กด้อยโอกาส ครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมให้มีศูนย์ประสานและรองรับเด็กขาดที่พึ่ง ส่งเสริมเขตพื้นที่พัฒนายุทธศาสตร์รองรับ ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานระดับนโยบายและปฏิบัติการจัดระบบป้องกันปัญหา และให้มีระบบ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดบริการการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส

4.5 นโยบายข้อที่ 5 สร้างและพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาและสามารถให้ความช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสอย่างมีประสิทธิภาพและทันการณ์ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายองค์กรและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายให้มีความพร้อม มีระบบเครือข่ายการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการวิจัยและติดตามการดำเนินงานของเครือข่าย

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาควรดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการและความสนใจ เน้นการให้ความรู้หรือการพัฒนาทางวิชาการ พัฒนาทักษะชีวิตการทำงานและการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักในการปฏิบัติที่สำคัญคือการให้ความรักและความเข้าใจในตัวของเด็กด้อยโอกาส กิจกรรมที่จัดให้กับเด็กด้อยโอกาสต้องเป็นกิจกรรมที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความถนัดของเด็ก ครูควรให้คำชมและเสริมแรงเมื่อเด็กสามารถทำได้และมีความจริงใจ เคารพซึ่งกันและกัน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้ความรู้แก่เด็กด้อยโอกาสควรเป็นเนื้อหาที่เด็กสามารถนำไปแก้ปัญหาในชีวิตจริงอย่างมีเหตุผลและให้เด็กด้อยโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม ฝึกสร้างความรักและความสามัคคีในกลุ่มเพื่อน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท ดังนี้

4.1 เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็กโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน การจัดทำข้อมูลประวัติ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานและเพื่อนำมาวางแผนในการช่วยเหลืออย่างครบวงจร ตลอดจนการประสานความร่วมมือครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) การจัดกิจกรรมค่ายฝึกทักษะด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น การใช้กระบวนการกลุ่ม สร้างเครือข่ายในการช่วยเหลือดูแลกัน

3) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตโดยการให้ความรู้หรือสอนวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี

อบรมเรื่องเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนการใช้ชีวิต การวางแผนด้านการใช้จ่าย การศึกษาดูงาน เรื่อง โรคเอดส์หรือการเข้าค่ายทักษะชีวิตห่างไกลโรคเอดส์ เป็นต้น

4) การฝึกทักษะอาชีพ เพื่อการหารายได้ระหว่างเรียนโดยเน้นกระบวนการทำงานกลุ่ม มีการฝึกอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการต่าง ๆ การฝึกเป็นผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจ โดยเริ่มจากธุรกิจขนาดเล็กก่อน เป็นต้น

5) การประสานงานส่งต่อเด็กไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็ก เช่น สถานศึกษาระดับที่สูงขึ้น สถานประกอบการ เป็นต้น

4.2 เด็กเร่ร่อน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กเร่ร่อนโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญ มีการอบรมนักเรียนประจำหอนอน บ้านพัก

2) การส่งเสริมการฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้แก่เด็ก โดยมีการจัดทำโครงการเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การฝึกฝนในการทำงานอาชีพ

3) การพูดคุยแลกเปลี่ยนความเป็นกันเองระหว่างครูกับเด็ก จะเน้นการปรับแนวคิดทัศนคติของเด็กใหม่ อำนวยนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ เป็นการสอนให้เด็กพึ่งพาตนเองได้ ให้เด็กทำงาน และช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

4) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ร่วม สอนเกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนการจัดการชีวิต การวางแผนการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว เป็นต้น

5) การประสานงานส่งต่อเด็ก ไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็ก

4.3 เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

2) ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญตนเอง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความเป็นกันเองระหว่างครูกับเด็ก เน้นการปรับแนวคิดหรือทัศนคติของเด็ก นำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต การสอนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ การฝึกทักษะการทำงาน การประกอบอาชีพ และช่วยเหลือตนเองและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

4.4 เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้าโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

2) การฝึกทักษะอาชีพ โดยเน้นการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในการประกอบอาชีพ การฝึกทักษะและความเชี่ยวชาญในแต่ละอาชีพ การประกอบอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน กระบวนการทำงานกลุ่ม การฝึกอาชีพระยะสั้น เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่ดี เช่น ความขยัน อดทน มุ่งมั่น ความเพียร ความซื่อสัตย์ เป็นต้น และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพที่สุจริต

3) การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนกับครูหรือผู้ดูแล จะเน้นการปรับแนวคิดหรือทัศนคติของเด็กเพื่อให้มีเจตคติที่ดีหรือความคิดในเชิงบวกมากกว่าในเชิงลบนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ เป็นการสอนให้เด็กพึ่งพาตนเองได้ ให้เด็กทำงานและช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

4) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนในระดับชั้น

4.5 เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) จัดกิจกรรมการค้นพบตนเองของนักเรียน ฝึกทักษะการวิเคราะห์ปัญหาของตนเองและการเข้าใจตนเอง ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนเพื่อเป็นการบำบัดจิตใจของเด็ก การใช้ศิลปะบำบัดเพื่อให้จิตใจมีความสงบและเกิดสมาธิ การฟังธรรมะหรือคำสอนของศาสนาของศาสนาต่างๆ การฝึกทำสมาธิ เป็นต้น

2) การส่งเสริมและฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้แก่เด็กโดยมีการจัดทำโครงการเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การฝึกฝนการประกอบอาชีพที่สุจริต มีคุณลักษณะที่ดีต่อการประกอบอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

3) การพูดคุยแลกเปลี่ยนความเป็นกันเองระหว่างครูกับเด็ก จะเน้นการปรับแนวคิดทัศนคติของเด็กเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ การสอนให้เด็กพึ่งพาตนเองโดยการทำงานหรือการประกอบอาชีพที่ถนัดและสุจริต รวมถึงสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

5) การประสานงานส่งต่อเด็ก ไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็ก

4.6 เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) การฝึกทักษะอาชีพ การหารายได้ระหว่างเรียน โดยครูเน้นกระบวนการประสานทำงานกลุ่ม มีการฝึกอาชีพระยะสั้น ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงาน โดยเริ่มจากการทำงานที่หอนอนบ้านพัก

2) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

3) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายบรรพชาสามเณรและศีลจารีณีภาคฤดูร้อน เป็นต้น

4.7 เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อยโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงาน โดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่หอนอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการหรือในหน่วยงานต่างๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานกลุ่ม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นต้น

2) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายบรรพชาสามเณรและศีลจารีณีภาคฤดูร้อน เป็นต้น

3) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

4) การสอนเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนหรือความแตกต่างของชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขโดยไม่มีการแบ่งแยกหรือลำเอียง การใช้ความสามารถในการทำงานเป็นหลักมากกว่าการใช้ระบบการรู้จักคุ้นเคย

7.8 เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลัก มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และโทษของยาเสพติด การจัดทำประวัติเด็กเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานและเพื่อนำมาวางแผนในการช่วยเหลือเด็กอย่างครบวงจรตลอดจนการประสานครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) จัดกิจกรรมเข้าค่ายฝึกทักษะต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มหรือสังคม มีเครือข่ายในการดูแลช่วยเหลือ สามารถปรับตัวเพื่อให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มสังคมที่มีขนาดใหญ่กว่าได้

3) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ร่วม สอนเกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี อบรมเรื่องเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การใช้เงินที่หามาได้ บางครั้งต้องพาไปศึกษาดูงาน เรื่องโรคเอดส์ หรือไปเข้าค่ายทักษะชีวิตห่างไกลโรคเอดส์

4) การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่นอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการหรือในหน่วยงานต่าง ๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงาน

กลุ่มและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น

8.9 เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลัก มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ร่วมกัน สอนเกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี อบรมเรื่องเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การใช้เงินที่หามาได้ บางครั้งต้องพาไปศึกษาดูงาน เรื่องโรคเอดส์ หรือไปเข้าค่ายทักษะชีวิตห่างไกลโรคเอดส์

2) การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่นอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการหรือในหน่วยงานต่างๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานกลุ่ม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น

3) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญๆ มีการอบรมนักเรียนประจำหอนอน บ้านพัก ค่าคุณธรรม การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

4.10 เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม

1) ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน การจัดทำข้อมูลประวัติ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานและเพื่อนำมาวางแผนในการช่วยเหลืออย่างครบวงจร ตลอดจนการประสานความร่วมมือครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนระดับชั้นต่างๆ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายบรรพชาสามเณร และศีลจารีณีภาคฤดูร้อน เป็นต้น

3) การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่หอนอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการหรือในหน่วยงานต่าง ๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงาน กลุ่มและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น

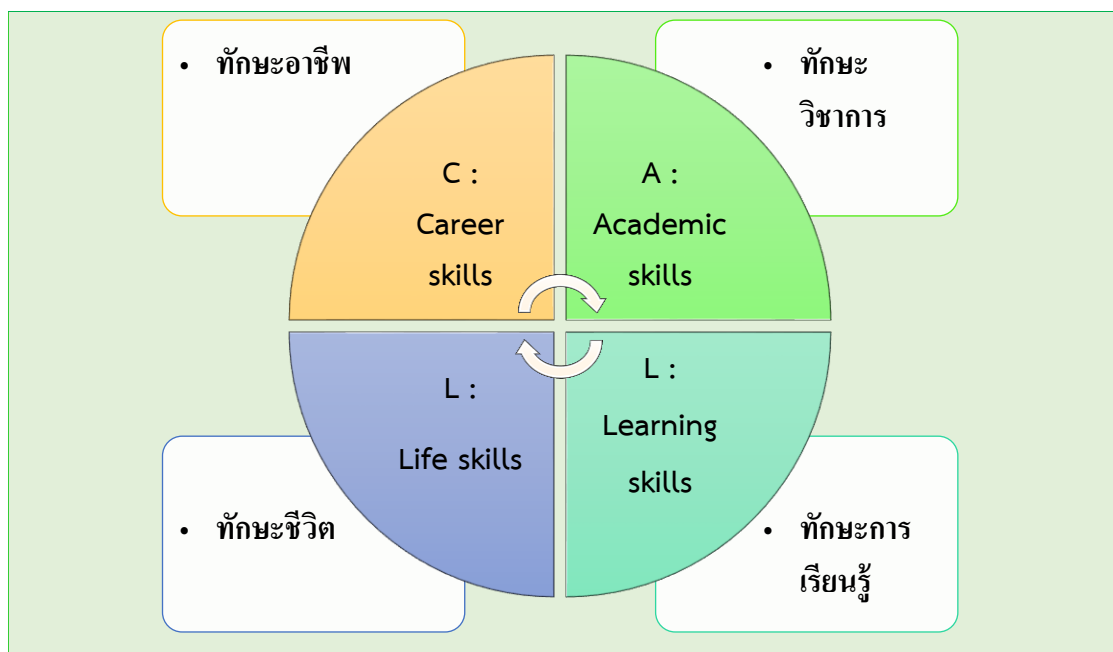
4) การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดหรือความรู้สึกหรือปัญหาที่อยู่ภายใน เพื่อการปรับแนวคิดหรือทัศนคติของเด็กเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแนวคิด วิถีชีวิต สามารถพึ่งพาตนเอง ทำงานเพื่อสร้างรายได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5) การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตเมื่อออกสู่โลกกว้าง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ได้แก่ ทักษะการเข้าใจตนเองและตัดสินใจที่ถูกต้อง ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการประกอบอาชีพ ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่นซึ่งทักษะเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพและการทำงาน รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้

6) การประสานงานส่งต่อเด็ก ไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละคน

นอกจากนี้ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 โดยนำแนวทางการจัดการศึกษาข้างต้นมาสรุปเป็นรูปแบบที่ง่ายต่อการปฏิบัติโดยมีแนวทางการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะทางวิชาการ (Academic skills) หรือการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) การพัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำงาน (Career skills) 3) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills) และ 4) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) รายละเอียด ดังภาพที่ 6 ดังนี้

แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี โดยใช้รูปแบบ CALL MODEL

ภาพที่ 6 แสดงแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี โดยใช้รูปแบบ CALL MODEL
ที่มา : โดย นายประเวศ ทั้งจันทร์แดง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

C (Career skills) คือ ทักษะอาชีพ

ทักษะอาชีพ เป็นความสามารถในการนำเอากระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพอย่างซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม การบริหารเวลาอย่างชาญฉลาดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานปรับตัวอยู่ในภาวะการแข่งขันสูงในโลกปัจจุบันได้ทุกสถานการณ์อย่างมีคุณธรรมนำชีวิต ประกอบด้วย 1) ประกอบอาชีพสุจริต ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และรักในอาชีพที่ตนได้ประกอบ 2) ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจข้อจำกัดและบริหารระบบในอาชีพที่ต้องทำ 3) สามารถบริหารเวลาในการทำงานให้เสร็จลุล่วงภายใต้ข้อจำกัดที่พบเจอ 4) ใฝ่เรียนรู้ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าใจผู้รอบข้าง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม 5) สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

A (Academic skills) คือ ทักษะทางวิชาการ

ทักษะทางวิชาการเป็นทักษะด้านความรู้หรือการเรียนรู้สาระวิชาหลักตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและคณะ แบ่งออกเป็น 5

ระดับ คือ 1) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่างๆ 2) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ 3) การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด 4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ และ 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อยๆ หรือส่วนใหญ่อยุ่เข้าด้วยกัน

L (Learning skills) คือ ทักษะการเรียนรู้

ทักษะการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์เดิมทำให้คนเผชิญกับสถานการณ์เดิมต่างไปจากเดิมเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอาจเป็นได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ การทำพฤติกรรมใหม่ การเลิกทำพฤติกรรมเดิม การเพิ่มพฤติกรรมที่เคยทำ และการลดพฤติกรรมที่เคยทำพฤติกรรมใดที่ไม่เปลี่ยนแปลงจึงไม่เรียกว่าเกิดการเรียนรู้ ผลของการเรียนรู้จะก่อให้เกิดความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude)

L (Life skills) คือ ทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต หรือ Life skill หมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถเชิงสังคม จิตวิทยา (Psychosocial Competence) ที่เป็นทักษะภายในที่จะช่วยให้บุคคล สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต เพื่อให้สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข หรืออาจสรุปได้ว่า ทักษะชีวิตคือความสามารถในการแก้ปัญหาที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวัน เพื่อให้อยู่รอด ปลอดภัยและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และ 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

บทที่ 3

นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

1. ความหมายของโรคเอดส์

สำนักอนามัย (2543, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของโรคเอดส์ไว้ว่า โรคเอดส์หมายถึงโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัส “เอชไอวี” ติดต่อกันโดยการรับเลือด การใช้เข็มหรือกระบอกฉีดยาร่วมกัน การสักโดยใช้เข็มการเจาะหูการมีบาดแผลแล้วสัมผัสกับเลือดหรือน้ำเหลืองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ การร่วมเพศกับผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์และจากแม่สู่ลูก เมื่อร่างกายได้รับเชื้อไวรัสเอชไอวีจะเข้าไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันการต่อต้านเชื้อโรคทำให้ภูมิคุ้มกันลดน้อยลงหรือไม่มีเลย ส่งผลให้ร่างกายอ่อนแอจนไม่สามารถป้องกันตนเองจากเชื้อโรคที่อยู่รอบตัวได้จนเกิดภาวะโรคแทรกซ้อนได้ง่ายและเสียชีวิตในที่สุด

กองควบคุมโรคเอดส์ (2544, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของโรคเอดส์ว่าหมายถึงกลุ่มอาการของโรคฉวยโอกาสที่เกิดขึ้นหลังจากภูมิคุ้มกันเสื่อมลงจากการติดเชื้อเอชไอวี

สำนักนายกรัฐมนตรีน (2544, หน้า 3) ให้ความหมายของโรคเอดส์ว่าหมายถึงโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และทางเลือดที่ร้ายแรงมีอันตรายถึงชีวิต ยังไม่มีวัคซีนป้องกันหรือยาที่สามารถรักษาให้หายขาดได้เชื้อไวรัสเอชไอวีเมื่อเข้าสู่ร่างกายจะไปทำลายเม็ดเลือดขาวซึ่งทำหน้าที่คุ้มกันโรคให้เสื่อมลงทำให้ง่ายต่อการเกิดโรคติดเชื้อแทรกซ้อนและมะเร็งบางชนิด ในที่สุดผู้ป่วยจะเสียชีวิตจากโรคแทรกซ้อนเหล่านั้น

สรุปได้ว่า โรคเอดส์ หมายถึง โรคภูมิคุ้มกันบกพร่องที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า Human Immune Deficiency Virus หรือ HIV เข้าสู่ร่างกายคนเราแล้วทำลายเม็ดเลือดขาวจนเป็นเหตุให้โรคต่าง ๆ เข้าสู่ร่างกายได้โดยง่าย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ร่างกายของผู้ที่ได้รับเชื้อ HIV เข้าไปอ่อนแอลงเรื่อย ๆ และเสียชีวิตในที่สุด

2. ความเป็นมาของโรคเอดส์

ความเป็นมาทั่วไปของโรคเอดส์ AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) หรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องเป็นโรคติดต่อชนิดที่มีความรุนแรงเกิดจากเชื้อไวรัสที่มีชื่อว่า HIV (Human Immune

Deficiency Virus) ซึ่งจะเข้าไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันหรือกลไกต้านเชื้อโรคชนิดต่างๆ แม้กระทั่งเชื้อที่พบในธรรมชาติและไม่ทำอันตรายต่อคนปกติ ก็จะเป็นอันตรายต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีระบบภูมิคุ้มกันน้อยลง (กระทรวงสาธารณสุข, 2537, หน้า 29) นอกจากส่งผลกระทบต่อตัวผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอชไอวี ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวสังคม และเศรษฐกิจ (บำเพ็ญจิต แสงชาติ และคนอื่น ๆ, 2541, หน้า 77) มีการรายงานเรื่องโรคเอดส์ครั้งแรกของโลกในประเทศสหรัฐอเมริกา ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2524 หลังจากนั้นก็มีรายงานว่าพบผู้ป่วยในทุกทวีปทั่วโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จากรายงานสถานการณ์เอดส์ทั่วโลก โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2552 มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ทั่วโลกประมาณ 33.3 ล้านคน (31.4-35.3 ล้านคน) ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์นับตั้งแต่มีรายงานผู้ป่วยโรคเอดส์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2527 โดยสำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่าเชื้อเอชไอวีเริ่มแพร่ระบาดในกลุ่มชายรักชาย การระบาดเริ่มรุนแรงขึ้นและกระจายเข้าสู่กลุ่มประชากรทั่วไปเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี (ประพันธ์ ภาณุภาคและคนอื่น ๆ, 2553, หน้า 43) จากรายงานสถานการณ์ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2554 โดยกลุ่มงานพัฒนามาตรฐานและวิจัยทางระบาดวิทยาโรคเอดส์ วัฒนโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุขพบว่ามีผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีอาการแล้วและผู้ป่วยโรคเอดส์ทั้งสิ้น 376,690 รายและเสียชีวิตแล้ว 98,721 ราย (กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานและวิจัยทางระบาดวิทยาโรคเอดส์ วัฒนโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2554, หน้า 1) จากข้อมูลดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักจึงหาวิธีการในการป้องกันและลดการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวีด้วยการณรงค์และให้ความรู้ด้านสุขศึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การงดใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ การให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น

3. การติดต่อของโรคเอดส์

กระทรวงสาธารณสุข (2537 หน้า 5-7) ได้อธิบายถึงการติดต่อของโรคเอดส์ว่าการติดต่อแบ่งออกเป็น 3 ทาง คือ

1. การร่วมเพศกับผู้ที่มีเชื้อเอดส์ไม่ว่า ชายกับชาย ชายกับหญิง หรือหญิงกับหญิงล้วนมีโอกาสติดเชื้อได้ทั้งนั้น และปัจจัยที่ทำให้เกิดการติดเชื้อได้มากขึ้น ได้แก่ การไม่สวมถุงยางอนามัย การมีบาดแผลเปิด

2. การรับเชื้อทางเลือด โอกาสติดเชื้อขึ้นอยู่กับปริมาณไวรัสที่มีอยู่ในเลือด พบได้ 2 กรณี คือ การใช้เข็ม หรือกระบอกฉีดร่วมกับผู้ป่วยที่มีเชื้อเอชไอวี มักพบในกลุ่มที่ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด และการรับเลือดในขณะผ่าตัดหรือรักษาโรคบางชนิด แต่ปัจจุบันการติดเชื้อโดยวิธีนี้มีโอกาสน้อยมาก เนื่องจากก่อนบริจาคเลือด จะต้องผ่านการตรวจหาเชื้อโรคเอชไอวีก่อน

3. ลูกติดเชื้อจากแม่ ซึ่งมีโอกาสถ่ายทอดจากแม่ไปสู่ลูกได้และเด็กมีโอกาสดูดนมประมาณ 30-50% ซึ่งโรคเอชไอวียังสามารถส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและพฤติกรรมการแสดงออกของเด็ก โดยพบได้ 4 ลักษณะ คือ

- 3.1 ความรู้สึกกลัวไม่มั่นคงทางอารมณ์
- 3.2 ความรู้สึกเศร้า เสียใจ ซึ่งส่งผลให้เด็กซึมเศร้าหรือเก็บกด
- 3.3 ความก้าวร้าว รุนแรง ซึ่งส่งผลมาจากการไม่ยอมรับของบุคคลรอบข้าง
- 3.4 ความรู้สึกด้อยหรือสูญเสียเกิดจากการขาดบิดามารดา เป็นต้น

ส่วนการติดต่อทางอื่นนั้นเป็นไปได้ยากมาก จะต้องมีปัจจัยอื่นๆ มาประกอบด้วยจึงจะติดเชื้อได้ แต่โอกาสน้อยมาก ได้แก่ การใช้ของมีคมร่วมกับผู้ป่วยเอชไอวี การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ติดเชื้อเอชไอวี การเจาะหู การสักผิวหนัง สักคิ้ว วิธีการเหล่านี้จะติดต่อได้ เมื่อมีปริมาณเลือดและน้ำเหลืองเข้าสู่ร่างกายในปริมาณที่มาก ส่วนการอาศัยในบ้าน ในโรงเรียนเดียวกัน หายใจในอากาศไอ จามรดกัน การหอมแก้ม มือ หน้าผาก การใช้ห้องน้ำ อ่างล้างมือ อ่างอาบน้ำ การว่ายน้ำในสระการกินอาหารและน้ำร่วมกัน หรือยุ่งกั๊ว ไม่สามารถทำให้ติดเชื้อเอชไอวีได้ จะเห็นว่าเชื้อเอชไอวีไม่ได้ติดต่อได้ง่ายเหมือนโรคติดต่อชนิดอื่นๆ

4. ผลกระทบจากการติดเชื้อไวรัสเอชไอวี

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกแล้วว่าโรคเอชไอวีเป็นภัยที่ร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคอย่างรวดเร็ว และกระจายทุกกลุ่มประชากร และเกิดผลกระทบต่อทุกคนในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ป่วยเอชไอวีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ

4.1 ผลกระทบด้านร่างกาย

ในระยะแรกของการติดเชื้อเอชไอวี อาจยังไม่ปรากฏอาการที่ชัดเจน อาการที่พบบ่อยที่สุด คือ ไข้ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ ผื่น คออักเสบ อ่อนเพลีย โดยอาการเหล่านี้จะหายไปเองภายในระยะเวลา

ประมาณ 1 สัปดาห์ ระยะเวลา หากไม่ได้ดูแลตัวเองที่เหมาะสม หรือยังมีพฤติกรรมเสี่ยงที่ทำให้มีการเพิ่มปริมาณเชื้อไวรัสเอชไอวีขึ้นในร่างกาย จนส่งผลให้เกิดการดำเนินของการติดเชื้อรวดเร็วขึ้น จนเริ่มมีอาการผิดปกติ เช่น ไข้ไม่ทราบสาเหตุ อุจจาระร่วงเรื้อรัง ลื่นและปากมีฝ้าขาวขึ้น น้ำหนักลด อ่อนเพลีย (เกียรติ รัชกรธรรม, 2541) ทำให้ร่างกายของผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีภูมิคุ้มกันต่ำลง เกิดโรคติดเชื้อฉวยโอกาส ซึ่งมีหลายโรค เช่น วัณโรค ปอดบวม ปอดอักเสบ มะเร็งของอวัยวะต่างๆ โดยระยะเวลาดำเนินของโรคไม่แน่นอน ระดับความรุนแรงของโรคก็แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ภาวะสุขภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์จำนวนเชื้อเอชไอวีในร่างกาย การดูแลรักษาและปฏิบัติตนเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยขึ้นมา ผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าว ย่อมส่งผลให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์มีร่างกายอ่อนเพลีย ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองลดลง มีข้อจำกัดในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพและส่งผลต่อจิตใจ สังกม

4.2 ผลกระทบด้านจิตใจ

การติดเชื้อเอชไอวีหรือป่วยด้วยโรคเอดส์ ถือเป็นภาวะวิกฤตของชีวิตที่รุนแรงและก่อให้เกิดความเครียดเรื้อรัง (Holland, Jacobson & Breitbart อ้างใน รอนรัตน์ ชนะจน, 2551) เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่ยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ เป็นโรคที่น่ากลัว จากการรับรู้ดังกล่าวทำให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์เกิดปฏิกิริยาด้านจิตใจที่รุนแรง ซ้ำซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลง (Andrew & Nowick อ้างใน รอนรัตน์ ชนะจน, 2551) ระยะแรกของการรับทราบผลว่าติดเชื้อเอชไอวี เกิดอาการช็อก ปฏิเสธ เสียใจ ตกใจ สับสนในชีวิต มีความหวาดกลัวถึงผลร้ายจากโรค บางคนอาจมีอาการซึมเศร้า ระยะเวลาต่อมา เริ่มยอมรับสภาพความเจ็บป่วยของตนเอง แต่ก็ยังมีความรู้สึกโกรธ โทษตนเอง หมดหวังในชีวิต มีความวิตกกังวล กลัวตายและกลัวถูกสังคมรังเกียจ เลือกปฏิบัติ ต้องปกปิดตนเอง ขาดความมั่นใจในการดำรงชีวิต ท้อแท้ผิดหวัง หมดหวังในชีวิต ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจทำให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ทำร้ายตนเองได้ ทั้งนี้หากคนเหล่านี้ได้รับความช่วยเหลือประคับประคองให้ผ่านพ้นระยะเวลานี้ไปได้ ก็จะสามารถเข้าสู่ระยะปรับตัวได้และยอมรับความเป็นจริง

4.3 ผลกระทบด้านสังคม

ในระยะแรกที่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์นั้น การให้ข้อมูลข่าวสารรวมถึงการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ชัดเจน ไม่ถูกต้อง ทำให้คนรอบข้างแสดงความรังเกียจ ต่อต้าน คุกคาม เหยียดหยาม และกลัวว่าผู้ที่เป็นโรคเอดส์ อาจแพร่เชื้อมาสู่ตัวได้จากการอยู่ร่วมกันในครอบครัว การทำงานร่วมกัน การใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ห้องน้ำ ยุ้งกัก การสัมผัสน้ำคั้ดหลังต่างๆ เป็นต้น เมื่อบุคคลมีความรู้

มากขึ้นทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ (ประพันธ์ ภาณุภาค, 2549, หน้า 27) โรคเอดส์จึงไม่ได้เป็นปัญหาโรคร้ายไข้เจ็บของบุคคลเพียงคนเดียวแต่นำไปสู่ปัญหาที่กระทบต่อสังคมรอบข้าง เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์อยู่ในวัยทำงานและเป็นกำลังหลักของครอบครัว ส่วนเด็กและผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มแรกที่ได้รับผลกระทบและเป็นกลุ่มที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้มักนักรทำให้โครงสร้างครอบครัวอ่อนแอนำไปสู่สถานะเสี่ยงต่อความมั่นคงทางสังคมต่อไป

4.4 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

การติดเชื้อเอชไอวีเป็นโรคเรื้อรังส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันเนื่องจากโรคเอดส์ก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันของร่างกายลดลง เกิดการติดเชื้อเอชไอวี และมีอาการแสดงของโรคได้ง่าย ส่งผลให้สุขภาพเสื่อมลงเกิดการเจ็บป่วยเรื้อรัง ไม่สามารถไปทำงาน ได้หรือทำงานได้น้อยลงจนอาจถูกเลิกจ้างหรือถูกไล่ออกจากงาน ทำให้ขาดรายได้ ไม่สามารถพึ่งตนเอง ได้เนื่องจากผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานจากที่เคยเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว ต้องกลายเป็นบุคคลที่พึ่งพาคนอื่น รวมถึงรัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการเอดส์ซึ่ง งบประมาณร้อยละ 75 ได้ถูกจัดสรรให้แก่การดูแลรักษาโรคเอดส์ยาต้านไวรัสเอชไอวียารักษาโรคติดเชื้อฉวยโอกาส (กระทรวงสาธารณสุข, 2550, หน้า 15) การจัดบริการทางสังคมสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี หรือผู้ป่วยเอดส์การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้กระจายสู่ประชาชนทั่วไป ตลอดจนการศึกษาวิจัย การณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การค้นคว้าทดลองเพื่อหายารักษาหรือการผลิตวัคซีนป้องกันโรค (สมนึก สังฆานุภาพ และคนอื่น ๆ, 2550, หน้า 15) นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศอีกด้วย (สถาพร มานัสสถิต, 2534, หน้า 138)

5. แนวทางการรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวี

แนวทางการรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวีในปัจจุบัน คือ การรักษาด้วยยาต้านเอชไอวีเท่านั้น เนื่องจากเป็นวิธีการรักษาที่ได้ผลดีที่สุด โดยมุ่งเน้นรักษาตามอาการ เพียงเพื่อยับยั้งไม่ให้เชื้อไวรัส เอชไอวีเพิ่มจำนวนมากขึ้น ช่วยยืดอายุผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ และมีสุขภาพที่ดีขึ้น ไม่เจ็บป่วย ด้วยโรคฉวยโอกาสต่าง ๆ โดยผู้ติดเชื้อจะได้รับยาต้านเอชไอวีอย่างน้อย 3 ชนิดร่วมกันเป็นสูตรยา แต่มี หลักการรักษา คือ ผู้ติดเชื้อต้องกินยาให้ตรงเวลาทุกวันต่อเนื่องตลอดชีวิต เพราะยาจะไปทำการยับยั้ง การแบ่งตัวและการเพิ่มจำนวนของเชื้อไวรัส ถ้าหยุดกินเมื่อไหร่ก็จะทำให้เชื้อไวรัสแบ่งตัวเพิ่มจำนวน และแพร่กระจาย ดังนั้นการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวีและ ผู้ป่วยเอดส์มีแนวทางการดำเนินการแบ่งเป็น

4 ขั้นตอน คือ (กระทรวงสาธารณสุข. 2550, หน้า 28-44 ; ปรานี ภาณุภาส และสมบัติ แทนประเสริฐสุข. 2552, หน้า 12-17)

1. การดูแลด้วยวิธีการทางการแพทย์แผนปัจจุบัน ซึ่งรักษาโดยการให้ยารักษา ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ป่วยเอดส์มี 2 ลักษณะ คือ

1.1 ยาด้านไวรัสเอชไอวีในปัจจุบันมีทั้งสูตรมาตรฐานและสูตรคือยาสำหรับผู้ที่ยาสูตรมาตรฐาน ซึ่งยาเหล่านี้มีฤทธิ์เพียงยับยั้งการเพิ่มจำนวนของเชื้อเอชไอวีแต่ไม่สามารถกำจัด เชื้อเอชไอวี ได้ ผลข้างเคียงจากการใช้ยามีหลายประการ อาทิ คลื่นไส้ อาเจียน ซาปลายมือปลายเท้า เกิดผื่น มีอันตรายต่อดับ ปลายประสาทอักเสบ ภาวะไขมันในเลือดสูง เป็นต้น ซึ่งอาการข้างเคียงนี้สามารถ เกิดขึ้นได้ ตั้งแต่ในสัปดาห์แรกหลังจากเริ่มรับประทานยา ดังนั้นการใช้ยาดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้การดูแล ของ แพทย์

1.2 ยาป้องกันโรคติดเชื้อฉวยโอกาส หากผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ มีภูมิคุ้มกัน ต่ำลงมาก คือ มีปริมาณเม็ดเลือดขาวชนิด CD4 ต่ำกว่า 200 เซลล์ในเลือด 1 ลูกบาศก์ มิลลิเมตร จะมี โอกาสเป็นโรคติดเชื้อฉวยโอกาส จึงจำเป็นต้องได้รับยาป้องกัน เช่น วัณโรคให้ยารักษา วัณโรค (Tuberculosis) ปอดอักเสบจากเชื้อโปรโตซัวนิวโมซิสติสคาริไน (Pneumocystis Carinii Pneumonia หรือ PCP) ให้ยาด้านจุลชีพโคไตรม็อกซาโซล (Cotrimoxazole) หรือให้เพนทาไมดิน (Pentamidine) หรือให้ไตรเมโทพริม (Trimatoprim) ร่วมกับแคปโซน (Dapsone) และ โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อ ราคริปโตค็อกคัส (Cryptococcal Meningitis) ให้ยามาเชื้อราแอมโฟ เทอริซินบี (Amphotericin B) เมื่อ รักษาขึ้นต้นจนหายแล้วให้ยาแอมโฟเทอริซิน บี (Amphotericin B) หรือให้กินฟลูโคนาโซน (Fluconazole) ไปตลอดชีวิตเพื่อป้องกันการเกิดโรคซ้ำ เป็นต้น

2. การดูแลสุขภาพด้วยทางเลือกอื่นเป็นวิธีการส่งเสริมสุขภาพด้วยตนเองอย่างง่าย โดยไม่เน้น เฉพาะทางด้านร่างกายเท่านั้น ส่งผลในด้านการป้องกันโรคและฟื้นฟูสภาพร่างกายให้แข็งแรง เพิ่มภูมิคุ้มกัน และส่งเสริมสภาพจิตใจ ได้แก่

2.1 ด้านโภชนาการ หากภาวะโภชนาการไม่ดีจะส่งผลให้โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง และการ ดำเนินโรคเร็วขึ้น (ลิซ่า กันธมาลา และคนอื่น ๆ. 2544, หน้า 28) เนื่องจากภาวะโภชนาการ และระบบ ภูมิคุ้มกันมีส่วนสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์จึงต้องรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่และมีประโยชน์เพื่อเสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง ซึ่งมีรายงานว่าผู้ติดเชื้อเอชไอวีและ ผู้ป่วย เอดส์จำนวน 7 ใน 10 คน ขาดวิตามินหรือแร่ธาตุอย่างน้อย 1 อย่างขึ้นไป

2.2 ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมให้สุขภาพดีขึ้นควรตระหนักและ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การพักผ่อนอย่างเพียงพอ การออกกำลังกาย และการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบ้านให้สะอาดและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

2.3 การฝึกปฏิบัติสมาธิเพื่อทำจิตใจให้สงบ

2.4 การใช้สมุนไพรกับการดูแลสุขภาพในด้านต่างๆ เช่น มะระขี้นกและ บอระเพ็ดช่วยให้เจริญอาหาร ใข้ฝรั่ง กระเทียม และกล้วยน้ำว้าช่วยรักษาเชื้อราในปาก เป็นต้น

3. การเสริมสร้างภาวะภูมิคุ้มกันต้านทานของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์วิธีการ กระตุ้นภูมิคุ้มกันที่กำลังศึกษาในปัจจุบัน ได้แก่การปลูกถ่ายไขกระดูก การถ่ายเม็ดเลือดขาว และการใช้ยาเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค (Immune Modulators) ซึ่งคาดว่าหากให้ร่วมกับยาต้านไวรัสเอชไอวี จะสามารถช่วยเสริมภูมิคุ้มกันต้านทานได้

4. การดูแลรักษาสุขภาพทางจิตใจของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์และครอบครัว ซึ่งผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์มักมีความวิตกกังวล ซึมเศร้า โกรธ ไม่มั่นใจ เป็นต้น เพื่อลดปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อโรคเอดส์ ปัจจุบันหน่วยงานสาธารณสุขได้มีการบริการให้คำปรึกษาและแนะนำโรคเอดส์ สนับสนุนด้านกำลังใจต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ป่วยเอดส์ และครอบครัว โดยให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโรค วิธีการปฏิบัติตนที่เหมาะสม การหยุดยั้ง หรือหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มหรือแพร่กระจายเชื้อเอชไอวีไปสู่ผู้อื่น การตั้งครรภ์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจสำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านนี้ด้วย

การติดเชื้อเอชไอวีเป็นโรคติดต่อเรื้อรัง ดังนั้น การรักษาหลักคือการกินยาต้านเอชไอวีตลอดชีวิต ปัจจุบันนักวิจัย ให้ความสนใจและเกิดแนวคิดที่จะหาวิธีการรักษาใหม่ๆ โดยทำอย่างไรให้การติดเชื้อเอชไอวีหรือโรคเอดส์หายขาด หรือว่าไม่ต้องกินยาตลอดไป อุปสรรคสำคัญที่ทำให้การรักษาการติดเชื้อเอชไอวีให้หายขาดเป็นไปได้ยากคือ เชื้อไวรัสมีการหลบซ่อนอยู่ในเซลล์ต่างๆ และอยู่ในระยะที่ไม่แบ่งตัวทำให้ยาด้านเอชไอวีไม่สามารถออกฤทธิ์ได้ ซึ่งในขณะนี้ พบผู้ติดเชื้อเอชไอวีเพียง 1 รายในโลก ที่หายขาดจากการติดเชื้อเอชไอวี โดยเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่เป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาวร่วมด้วย และได้รับการปลูกถ่ายไขกระดูก ฉายแสง รับประทานยาบำบัด รักษาตามขั้นตอนของผู้ป่วยโรคมะเร็ง และอยู่รอดมาจนถึงทุกวันนี้ จนกระทั่งพบว่าสามารถหยุดยาด้านเอชไอวีได้มากกว่า 5 ปี โดยที่ยังตรวจไม่พบเชื้อไวรัสกลับมาใหม่ แต่ว่าเป็นกรณีที่ผ่านวิธีการรักษาที่ซับซ้อน นักวิจัยจึงหวังและพยายามคิดค้นวิธีการรักษาว่าทำอย่างไรจึงจะมีวิธีการรักษาที่ทำให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีหายขาดจากการติดเชื้อเอชไอวีได้ เช่น

นักวิจัยพยายามพัฒนาวัคซีนเพื่อเป็นการกระตุ้นภูมิคุ้มกันของร่างกายเพื่อหวังที่จะให้สามารถกำจัดเชื้อไวรัสออกจากร่างกายได้รวมถึงการหาสารบางชนิดและยาที่กระตุ้นเชื้อไวรัสที่หลบซ่อนอยู่ในเซลล์ให้ออกมาและใช้ยาต้านเอชไอวียับยั้งการแบ่งตัวของเชื้อไวรัสอีกชั้นตอนหนึ่ง เป็นต้น

6. นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี จัดการศึกษาแบบการศึกษาสงเคราะห์ ประเภทอยู่ประจำ เพื่อรองรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภท และหนึ่งในประเภทความด้อยโอกาสคือ นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ทั่วประเทศโดยได้รับการอุปถัมภ์จากพระราชวิสุทธีประธานาถเจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี ในความหมายของคำว่า “นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์” หมายถึง นักเรียนที่ติดเชื้อเอดส์หรือนักเรียนที่มีพ่อแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ ส่งผลให้ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและมีความยากลำบากในหลาย ๆ ด้าน เช่น ขาดผู้ปกครองดูแล มีฐานะยากจน ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่มีอาชีพ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง มีสภาพร่างกายที่อ่อนแอ สุขภาพจิตไม่ดี เด็กที่ติดเชื้อเอดส์บางคนไม่ได้รับยาต้านเชื้อไวรัสอย่างสม่ำเสมอ ไม่ยอมรับการรักษาหรือบางคนไม่ยอมรับสภาพหรือไม่เข้าใจถึงผลกระทบจากโรคดังกล่าวอย่างแท้จริง ส่งผลให้ได้รับผลกระทบตามมาภายหลังเป็นจำนวนมาก เช่น เสียชีวิตก่อนเวลาอันควร การมีเพศสัมพันธ์จากผู้ติดเชื้อสู่คนปกติ เป็นต้น จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2562-2564 รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2562-2564 จำแนกตามประเภทเด็กด้อยโอกาส

ลำดับ	ประเภทเด็กด้อยโอกาส	ปีการศึกษา			รวม	ร้อยละ
		2562	2563	2564		
1	เด็กยากจน(มากเป็นพิเศษ)	236	214	241	691	34.40
2	เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติด	2	0	0	2	0.10
3	เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือกำพร้า	228	276	201	693	34.50
4	เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	1	1	1	3	0.20
5	เด็กที่ได้รับผลกระทบจาก โรคเอดส์ หรือ โรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ	27	15	12	54	2.70
6	เด็กในชนกลุ่มน้อย	86	86	53	225	11.20

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2562-2564 จำแนกตามประเภทเด็กด้อยโอกาส (ต่อ)

ลำดับ	ประเภทเด็กด้อยโอกาส	ปีการศึกษา			รวม	ร้อยละ
		2562	2563	2564		
7	เด็กเร่ร่อน	1	0	0	1	0.05
8	เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก	0	0	0	0	0
9	เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ	0	0	0	0	0
10	เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0

ที่มา : ระบบสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ Special Education Technology (SET) ปีการศึกษา 2562-2564 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

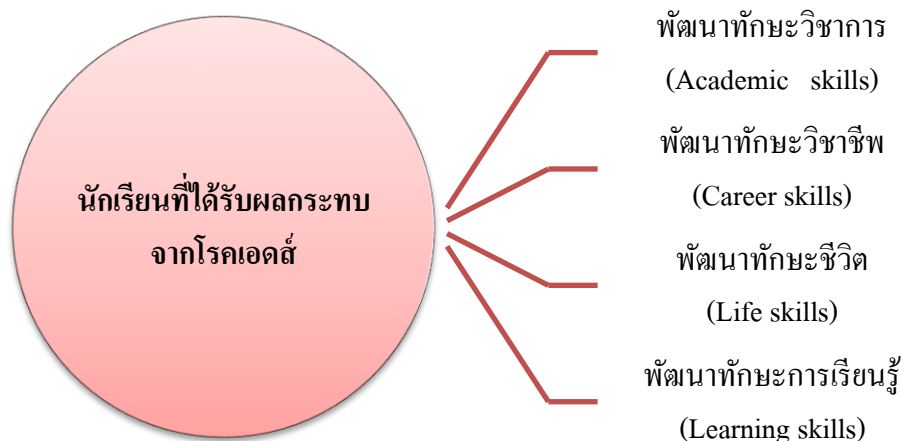
จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562-2564 มีนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ซึ่งแบ่งออกเป็นนักเรียนที่ติดเชื้อเอดส์และนักเรียนไม่ติดเชื้อเอดส์ มาเข้าศึกษาในโรงเรียนแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ที่ปรากฏในสังคมและไม่สามารถที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนซึ่งอยู่ในระบบปกติได้ยังคงมีอยู่และผู้ปกครองให้ความไว้วางใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเนื่องจากโรงเรียนได้มีแนวทางการจัดการศึกษาที่น่าสนใจ เช่น จัดการศึกษาแบบอยู่ประจำ ไม่เก็บค่าใช้จ่าย จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ส่งผลให้นักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วมีคุณลักษณะ คุณสมบัติเป็นที่ต้องการของหน่วยงานหรือสถานประกอบการด้านอาชีพซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างดี

นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนที่ติดเชื้อเอดส์และนักเรียนที่ไม่ติดเชื้อเอดส์ ซึ่งการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนกลุ่มดังกล่าวโดยใช้รูปแบบเดียวกัน คือ 1) พัฒนาด้านวิชาการหรือการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) พัฒนาด้านทักษะอาชีพ 3) พัฒนาด้านทักษะชีวิต และ 4) พัฒนาทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตและสิ่งที่โรงเรียนต้องมีการจัดการศึกษาเพิ่มเติมเป็นพิเศษ คือการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียนและเมื่อนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วจะได้มีทักษะการประกอบอาชีพและมีอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองในการเลี้ยงชีพไม่เป็นภาระของสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 7 แสดงนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ที่มา : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 8 แสดงแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ที่มา : กลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

บทที่ 4

แนวทางการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

การจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี เป็นการจัดการศึกษาในระบบสำหรับเด็กด้อยโอกาส ประเภทอยู่ประจำ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ได้ยึดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ ความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม ดังนี้

ภาพที่ 9 แสดงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิต

ที่มา: <https://www.forest.go.th/reforest-admin>

ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนเนื่องจากมีองค์ประกอบสำคัญที่มีความเชื่อมโยงต่อการจัดการศึกษาอาชีพ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความพอประมาณ

การนำหลักความพอประมาณมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน สอดคล้องกับ ปรัชชา ศรีลับขวา (2551) และ ศรีประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ได้สรุปว่า ความพอประมาณ คือ รู้จักประมาณตนเอง รู้จักศักยภาพของตนเอง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับความพอประมาณ อาจกล่าวอีก นัยหนึ่งคือการยึดตนเองอยู่บนทางสายกลางก็เป็นได้ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักความพอประมาณคือมีการเตรียมความพร้อมในการทำงาน การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่พอดีมีประสิทธิภาพไม่ก่อหนี้สิน ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงาน และรู้จักนำของที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

แนวทางการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น เน้นการเลือกอาชีพที่มีความเหมาะสมกับความต้องการ ความถนัดของตนเอง การประกอบอาชีพที่ซื่อสัตย์สุจริต การไม่ใช้จ่ายเงินเกินตัว เน้นการประหยัดคอดออม เปิดบัญชีธนาคารเพื่อเก็บออมเงิน ในรายวิชาที่สอนครูควรเน้นการใช้ทรัพยากรและอุปกรณ์การเรียนให้

ประหยัดและคุ้มค่า เน้นการปฏิบัติงานหรือการทำงานให้ทันเวลา ตรงต่อเวลาในการมาเรียน การทำกิจกรรม และการส่งงาน การแต่งกายสุภาพและเหมาะสมกับการเป็นนักเรียน การปฏิบัติตนเองได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นต้น

2. ความมีเหตุผล

การนำหลักความมีเหตุผลมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพในโรงเรียน สอดคล้องกับปรัชญา ศรีลัขวา (2551) และศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ได้อธิบายไว้ว่า ความมีเหตุผลเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ เน้นการตัดสินใจและการปฏิบัติบนพื้นฐานของความรู้และประสบการณ์ การปฏิบัติสิ่งต่างๆ บนพื้นฐานของความมีสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ การบริหารโดยใช้หลักความมีเหตุผลคือการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมตัดสินใจบนพื้นฐานของการใช้เหตุและผล

แนวทางการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเลือกอาชีพที่เหมาะสมโดยใช้หลักของเหตุและผล การพิจารณาเหตุและผลในการทำงาน การตัดสินใจในการปฏิบัติงานหรือการเรียน โดยใช้เหตุผลประกอบเป็นหลัก การเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สนใจโดยใช้หลักของเหตุและผล เป็นต้น

3. การมีภูมิคุ้มกัน

การนำหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพในโรงเรียน สอดคล้องกับ ปรัชญา ศรีลัขวา (2551) และ ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีหมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตคือการเตรียมพร้อมรับมือกับการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยการบริหารนั้นจะต้องมีการบริหารความเสี่ยงโดยประเมินความเสี่ยงล่วงหน้า มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา มีการวางแผนที่รอบคอบ รู้เท่าทันต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น สร้างบรรยากาศของความเป็นมิตรในองค์กรและชุมชนอันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แนวทางการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนรู้จริงด้านอาชีพรอบรู้ในหลายๆ ด้าน รู้เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบันเพื่อการปรับตัวและเอาตัวรอดในการทำงานและการดำเนินชีวิต มีทักษะการทำงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการปลูกฝังให้นักเรียนเน้นกัลยาณมิตรในการทำงานเพื่อให้เป็นบุคคลที่น่าเข้าหาและเป็นที่รักของเพื่อนร่วมงาน ปลูกฝังให้กล้าแสดงออกในทางที่ดีและกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

สรุป การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพสำหรับนักเรียนเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันที่ดีควรมุ่งเน้นด้าน ความรอบรู้ รู้เท่าทันเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการทำงานที่จำเป็น มีคุณลักษณะที่ดีต่อการ ปฏิบัติงาน มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ พัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง

4. เงื่อนไขความรู้

การนำเงื่อนไขความรู้มาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพในโรงเรียน สอดคล้องกับ ปรีชา ศรีลับขวา (2551) และ ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ได้อธิบายไว้ว่า เงื่อนไขความรู้เป็นความรอบ รู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาเชื่อมโยง กันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติโดยนำมาเป็นหลักการบริหารงานบนฐาน ของความรู้ คือ การส่งเสริมคนในองค์กรให้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอเพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ในการแก้ไข ปัญหา ยอมรับความเปลี่ยนแปลงเชิงวิชาการ มีการจัดอบรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การจัดอบรมพัฒนานักเรียนและครูผู้สอนอย่าง สม่ำเสมอ จัดหาแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพแก่นักเรียนและครูผู้สอน มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อนำเสนอผล การปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคจากการปฏิบัติงานและแนวทางแก้ไข เป็นต้น

5. เงื่อนไขคุณธรรม

การนำเงื่อนไขคุณธรรมมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพใน โรงเรียน สอดคล้อง กับ ปรีชา ศรีลับขวา (2551) และศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557) ได้อธิบายไว้ว่า เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้อง เสริมสร้างประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร ไม่ประมาท และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่เห็นแก่ตัว มีความเสียสละและมีจิตสาธารณะ

แนวทางการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การจัดอบรมพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรมในการทำงาน การเรียนรู้ประวัติบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจากการทำงาน การจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ การศึกษา ศึกษาด้านอาชีพ เป็นต้น

2. หลักปรัชญาปฏิบัตินิยมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

หลักปรัชญาปฏิบัตินิยม (Pragmatism) มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติเป็นหลัก ซึ่ง การจัดการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะอาชีพภายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๓ จังหวัดลพบุรี ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสกับ ประสบการณ์จริงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตตามสภาพความเป็นจริง

สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 18) ที่ได้อธิบายไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานจริงโดยการกำหนดภาระงาน (Task) ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามโครงสร้างของแต่ละงาน เช่น การจัดการศึกษาอาชีพในโรงเรียนที่เน้นการปฏิบัติ เช่น การปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษ การปลูกข้าวนาปี การเลี้ยงปลาน้ำจืด ช่างปูน ช่างไม้ ช่างไฟฟ้าและประปา ช่างเชื่อมโลหะเบื้องต้น การทำขนมหวาน อาหารแปรรูป การเลี้ยงหมู การเลี้ยงไก่ไข่-ไก่เนื้อ การเลี้ยงโค กระบือ เป็นต้น

ทิสนา แคมณี (2552, หน้า 26-27) ได้กล่าวว่า ปรัชญาปฏิบัตินิยม เป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมมากเมื่อ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการศึกษาและกระบวนการทางกฎหมาย ปรัชญาปฏิบัตินิยมให้ความสำคัญอย่างมากต่อ “การปฏิบัติ” หรือ “การลงมือกระทำ” ความหมายของปรัชญานี้คือ “การนำความคิดไปสู่การกระทำ” นักปรัชญากลุ่มนี้เชื่อว่าการดำรงชีวิตที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคิดที่ดีและการกระทำที่เหมาะสม จอห์น ดิวอี้ ได้เสนอแนะการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำหรือเรียกว่า “Learning by doing” และเน้นความสำคัญของประชาธิปไตย จริยธรรม ศาสนาและศิลปะ ด้วย ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาตามปรัชญานี้จึงเน้นการปลูกฝังการฝึกฝนอบรมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ (Experience) และเรียนรู้จากการคิด การลงมือทำและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548, หน้า 74-75) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) ไว้ว่า เป็นแนวคิดของนักปรัชญาการศึกษาปฏิบัตินิยมซึ่งเน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้โดยการกระทำ นักปรัชญากลุ่มนี้เห็นว่านักเรียนเป็นผู้คิดและตัดสินใจเลือกที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์
2. ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดเวลาเพราะการเรียนรู้เกิดตามธรรมชาติเมื่อปะทะสิ่งแวดล้อมก็เกิดการเรียนรู้
3. การสอนควรคำนึงถึงสภาพจิตใจ อารมณ์ และสภาพร่างกายของเด็ก
4. การเรียนรู้ควรเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก
5. เด็กคือคนที่มีชีวิตจิตใจ มีเลือดเนื้อเช่นเดียวกับผู้ใหญ่
6. โรงเรียนเป็นแหล่งประสบการณ์ชีวิตจริง จะเรียนรู้ปัญหาและการแก้ปัญหาชีวิตและปัญหาสังคม
7. ผู้เรียนเป็นผู้รับประสบการณ์ โรงเรียนเป็นผู้จัดการเรียนรู้
8. ครูเป็นผู้จัดประสบการณ์ให้นักเรียน
9. เน้นวิชาที่เสริมประสบการณ์ทางสังคมและแก้ปัญหาสังคม

10. เรียนโดยวิธีแก้ไขปัญหา

11. มุ่งฝึกหัดผู้เรียนให้ปรับตัวเข้ากับภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 6) ได้อธิบายไว้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการจัดการกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำ

2. ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกค้นคว้า ฝึกลงมือทำ ฝึกกระบวนการต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ฝึกทักษะการเสาะแสวงหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม

3. ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตย

4. การแบ่งกลุ่มทำงาน ผู้สอนจะดำเนินการร่วมกับผู้เรียนแบ่งกลุ่มย่อยมอบให้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ศึกษาค้นคว้าแก้ปัญหาหรือปฏิบัติกิจกรรม ฯลฯ

5. เน้นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะตามแบบประชาธิปไตย มีการดำเนินการอย่างมีหลักเกณฑ์คือมีจุดประสงค์ของการทำงาน มีการกำหนดหน้าที่แต่ละคนให้แน่นอน เสนอแนะให้รู้ว่าจะหาความรู้ได้อย่างไร เมื่อไร สถานที่ใด

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานจริง โดยการกำหนดภาระงาน (Task) ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามโครงสร้างของแต่ละงาน การจัดการกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง จากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะการเสาะแสวงหาความรู้ร่วมกัน เป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตย โดยครูควรวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นศึกษาวิเคราะห์ 3) ขั้นฝึกปฏิบัติ/ทดลอง 4) ขั้นสรุปเนื้อหา 5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้และนำไปใช้ 6) ขั้นการประเมินผล

3. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

3.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่เน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณภาพ กระบวนการเรียนรู้และมีการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยกำหนดให้สถานศึกษาได้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 1-10) ได้อธิบายแนวทางการจัดการศึกษาอาชีพ ดังนี้

สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดและส่วนของการพัฒนาทักษะพื้นฐานอาชีพนั้น หลักสูตรแกนกลางฯ ได้ระบุไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ ตามความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ตามความพร้อมของสถานศึกษาด้านบุคลากร ทรัพยากร วัสดุ เครื่องมือ แหล่งเรียนรู้ การสอนอาชีพสามารถจัดทำได้หลากหลายลักษณะทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดหลักสูตร/แผนการเรียนต่างๆ ควรมีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกทักษะการปฏิบัติ หลักสูตรมีความยืดหยุ่น ไม่เป็นอุปสรรคหรือจำกัดโอกาสของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพแก่ผู้เรียน มุ่งเน้นการฝึกทักษะต่างๆ ดังนี้

1. ฝึกทักษะกระบวนการคิด มีการวางแผนตลอดแนวเพื่อศึกษาข้อมูลอาชีพ
2. ฝึกการตัดสินใจอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลจากสถานศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุนและเพิ่มความมั่นใจเรื่องการตลาด
3. ฝึกกระบวนการวางแผน การผลิต การจัดจำหน่าย และการให้บริการ โดยผู้เรียนเป็นผู้คิดค้นทุน กำไร ด้วยตนเอง
4. ฝึกปฏิบัติเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประกอบอาชีพและการทำงานกลุ่มโดยมีจิตอาสาเพื่อส่วนรวม

5. ฝึกการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผล ปรับปรุง พัฒนา และสร้างสรรค์ ต่อ ยอดผลผลิต

6. ฝึกการเสริมสร้างความเชื่อมั่น ความเพียรพยายาม เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองใน การประกอบอาชีพและเจตคติในพื้นฐานทางอาชีพ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 8-9) ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาอาชีพ ดังนี้

1. ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกเรียนรู้ในสาขา งานอาชีพที่มีความต้องการ

2. ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและทรัพยากรมนุษย์

3. ต้องเป็นหลักสูตรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน เมื่อเรียนรู้แล้วสามารถนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เพื่อการสร้างรายได้หรือลดรายจ่าย

4. ต้องมีความสอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และสิ่งที่เป็นปัญหาของผู้เรียน หรือ แก้ปัญหาในการประกอบอาชีพจริงได้

5. ต้องตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมี ความสนใจ ตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร จึงต้องมีการสำรวจความ ต้องการของผู้เรียนก่อน เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนวิเคราะห์ตนเองที่จะเลือกเข้ามาร่วมเรียนรู้

6. ต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ วางแผนการเรียนรู้

7. ต้องเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานข้อมูลความเป็นจริง ที่เน้นการสะท้อนข้อมูล ด้วยการ จัด กิจกรรมรูปแบบต่างๆ ในการรวบรวมข้อมูลสู่การตัดสินใจ กำหนดหลักสูตรอาชีพที่เหมาะสม เช่น การ อภิปรายกลุ่ม (group discussion) การระดมพลังสมอง (brain storm) การประชุมสัมมนา (seminar) การ ประชุมปฏิบัติการ (workshop) และการทัศนศึกษา (fieldtrip)

8. ผู้เรียนต้องมีความรู้ มีทักษะ การบริหารจัดการอาชีพและสามารถจัดทำโครงการประกอบ อาชีพเพื่อให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการอาชีพได้อย่างมั่นคงและ ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, บทนำ, หน้า 8-9) ได้น้อมนำพระบรมรา โชบายด้านการศึกษาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ในหลวงรัชกาลที่ 10 ในการสร้างพื้นฐานให้แก่นักเรียนด้านการมีงานทำ มีอาชีพ ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-

2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์หนึ่ง คือ เพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้และทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะและสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เนื่องจากปัจจุบันนี้กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนด้านอื่นๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปอย่างรวดเร็วหลาย ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต โลกของการทำงานและการประกอบอาชีพของนานาประเทศ รวมถึงประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน ตระหนักเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมพัฒนาประเทศในทุกด้าน โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ “Thailand 4.0” ขึ้น ซึ่งปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวคือทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นจึงต้องมีการเตรียมความรู้ทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานที่ถูกต้องและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

3.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาอาชีพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 1-2) ได้สรุปว่า อาชีพ หมายถึง กิจกรรมหรือบริการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ มีความสุจริต ไม่ผิดศีลธรรมรวมถึงความสามารถในการปรับพฤติกรรมเพื่อการเรียนรู้งานอาชีพได้อย่างเหมาะสม และการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 มาตรา 23(5) ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การประกอบอาชีพเป็นหน้าที่ของบุคคลในสังคม มีค่าตอบแทนหรือรายได้เพื่อใช้จ่าย การประกอบอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของทุกคน การประกอบอาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและทักษะเฉพาะด้านเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 7) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำเป็นมวลดประสิทธิภาพต่างๆ ที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียนและชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ของตนเองด้วยเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ความสำคัญของการจัดการศึกษาอาชีพ สรุปได้ ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรอาชีพเพื่อการมีงานทำให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น

2. เป็นการวางแผนเนื้อหาการเรียนรู้ที่สามารถสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

3. เป็นการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นด้านงานอาชีพ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้กับผู้เรียน

4. เป็นการรักษาภูมิปัญญา องค์ความรู้ของท้องถิ่น พร้อมกับพัฒนาให้เหมาะสมและควบคู่กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.3 ประโยชน์ของการจัดการศึกษาอาชีพ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 8) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการศึกษาอาชีพ ดังนี้

1. มีหลักสูตรที่มีประสิทธิ/ภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

2. สามารถจัดบริการด้านการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานอาชีพ ความรู้ ทักษะ รวมถึงมีพัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ

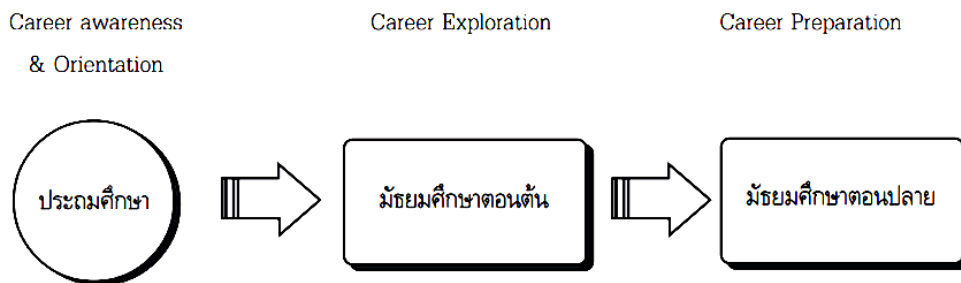
3. เป็นการปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ให้เป็นไปตามกรอบกระบวนการหลักสูตรอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการของชุมชนและสังคม

3.4 เป้าหมายการจัดการศึกษาอาชีพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึง เป้าหมายของการจัดการศึกษาอาชีพไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางอาชีพมีเป้าหมายแตกต่างกันไป สำหรับผู้เรียนในแต่ละระดับและช่วงวัย คือ

ระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักอาชีพ หรือรับรู้ รับทราบ เรื่องอาชีพ (Career Awareness) เช่น รู้ว่าผู้ใหญ่ทุกคนต้องทำมาหากินหรือต้องประกอบอาชีพ รวมทั้งการแนะนำอาชีพ หรือปฐมนิเทศอาชีพ (Career Orientation) ให้ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำงาน เป็นการสร้างนิสัยในการทำงานรู้จักใช้เครื่องมือง่ายๆ ในการทำงาน และสามารถทำงานด้วยกระบวนการที่ไม่ซับซ้อนได้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดความสนใจ ความสามารถของตนเอง เรียกว่า ขั้นสำรวจความถนัด (Career Exploration) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นภาพลักษณะต่างๆ ของอาชีพและค้นพบความต้องการของตัวเองในการเลือกอาชีพที่เหมาะสม การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจึงยังไม่มีการจัดแบ่งเป็นแผนการเรียนที่ชัดเจน แต่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ฝึกทักษะ และเตรียมคุณลักษณะด้านอาชีพต่างๆ อย่างหลากหลายเพื่อจะได้เรียนรู้ว่าตนเองสามารถตัดสินใจกำหนดทิศทางการศึกษาต่อหรือออกไปประกอบอาชีพใดต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 10 แสดงเป้าหมายการจัดการศึกษาอาชีพ

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ (2555)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่จะมีความชัดเจนในการเตรียมผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ (Career Preparation) หรือศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพที่ตนถนัด สถานศึกษาอาจจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่จะช่วยวางพื้นฐานความรู้และทักษะทางอาชีพที่เฉพาะทางขึ้น โดยอาจจัดเป็นแผนการเรียนที่สะท้อนถึงจุดเน้นและเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนตามความถนัดและความต้องการของตน

3.5 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ได้นำเทคนิคหรือวิธีการสอนในการจัดการศึกษามาพัฒนานักเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 8-9) ได้กล่าวถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะพื้นฐานอาชีพนั้น ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่คุณภาพที่ต้องการ เทคนิควิธีการต่างๆ ที่ใช้จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและวัยของผู้เรียน ต้องให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติ เน้นการวัดและประเมินผลในการปฏิบัติตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

1) ระดับประถมศึกษา

การจัดการศึกษาอาชีพระดับศึกษามีแนวทางเพื่อสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เสริมสร้างนิสัยในการทำงาน ฝึกทักษะกระบวนการทำงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้เครื่องมือเบื้องต้นในการทำงาน ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ข้อมูลการประกอบอาชีพของผู้ปกครองและเหตุผลในการประกอบอาชีพ ตัวอย่างการจัดกิจกรรม เช่น การทำความสะอาดบ้าน การปรุงอาหารอย่างง่าย การซ่อมแซมเสื้อผ้า การตกแต่งบ้านอย่างง่าย การปลูกพืชผักสวนครัว

ภาพที่ 11-12 แสดงกิจกรรมงานอาชีพระดับประถมศึกษา

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดการศึกษาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมุ่งเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับกลุ่มงานอาชีพต่างๆ เช่น อาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ อาชีพบริหารจัดการและบริการ เรียนรู้ลักษณะสำคัญของอาชีพ คุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้ประกอบอาชีพ การฝึกปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและการเลือกอาชีพที่ตนเองสนใจอย่างเหมาะสม ตัวอย่างการจัดกิจกรรม เช่น การแปรรูปอาหาร การจัดสวนและสถานที่ การซ่อมแซมอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น

ภาพที่ 13-14 แสดงกิจกรรมงานอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การจัดการศึกษาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมุ่งเน้นเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการฝึกทักษะกระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ วางแผน การปฏิบัติงานตามขั้นตอน การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ การทำงานเป็นทีม การเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การฝึกทักษะการแก้ปัญหา การฝึกทักษะการจัดการและสร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน

ภาพที่ 15-16 แสดงกิจกรรมงานอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

3.6 หลักสูตรโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์สำหรับนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมระหว่างนักเรียนที่เป็นเด็กด้อยโอกาส จำนวน 10 ประเภท และหนึ่งในนั้นคือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะอาชีพ เจตคติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการประกอบอาชีพแก่นักเรียน รวมถึงเมื่อนักเรียนจบการศึกษาไปแล้วสามารถประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและไม่เป็นภาระของสังคม

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพมีการดำเนินงานตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มีสาระสำคัญดังนี้

1) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

2) ขอบข่ายรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี ได้จัดการศึกษาอาชีพ โดยมีขอบข่ายรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมของการจัดการศึกษาอาชีพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 11-13) ดังนี้

งานเกษตร เป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วย การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ ขยัน อดทน การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีขอบข่ายงาน ดังนี้

- ด้านพืช ประกอบด้วย การเตรียมการก่อนการปลูกพืช การปลูก การให้น้ำ การปฏิบัติรักษาภายใต้ระบบเกษตรเคมี และภายใต้ระบบเกษตรธรรมชาติ การเก็บเกี่ยว การจัดการผลผลิต (วิทยาการ

หลังการเก็บเกี่ยว การใช้ประโยชน์การถนอมอาหาร และการแปรรูป การจัดจำหน่าย ความปลอดภัยในการทำงาน การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 17-19 แสดงกิจกรรมการปลูกพืชชนิดต่างๆ

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

- ด้านสัตว์ ประกอบด้วย การเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงสัตว์บก การจัดการผลผลิต การจัดการหลังการเลี้ยง การถนอมอาหารและการแปรรูป การจัดจำหน่าย ความปลอดภัยในการทำงาน การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม รายวิชาที่สามารถจัดเป็นพื้นฐานด้านอาชีพ เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกพืชสมุนไพร การเพาะเห็ด การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลาสวยงาม การจัดตู้ปลาและพันธุ์ไม้น้ำ เป็นต้น

ภาพที่ 20-22 แสดงกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

งานช่าง เป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการของงานช่าง ประกอบด้วย การบำรุงรักษา การติดตั้ง/ประกอบ การซ่อมและการผลิต ซึ่งมีขอบข่ายงาน ดังนี้

- ด้านการบำรุงรักษา ศึกษาคู่มือฯ คำแนะนำ และอ่านแบบ ศึกษาหลักความปลอดภัย อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม คำนวณค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา วางแผนการบำรุงรักษา เลือกและใช้เทคโนโลยี เลือกเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ ดำเนินการบำรุงรักษา ตรวจสอบความเรียบร้อย แก้ไขและปรับปรุง จัดเก็บและบำรุงรักษาเครื่องมือ

ภาพที่ 23-24 แสดงกิจกรรมการบำรุงรักษาเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

- ด้านการติดตั้งประกอบ ศึกษาคู่มือฯ คำแนะนำ และอ่านแบบ ศึกษาหลักความปลอดภัย อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม คำนวณค่าใช้จ่ายในการติดตั้งประกอบ วางแผนการติดตั้งประกอบ เลือกและใช้เทคโนโลยีเลือกเครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ ดำเนินการติดตั้งประกอบ การตรวจสอบการใช้งาน แก้ไขและปรับปรุง จัดเก็บและบำรุงรักษาเครื่องมือ

ภาพที่ 25 แสดงกิจกรรมการติดตั้งคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 26 แสดงกิจกรรมการติดตั้งมุ้งลวด

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

- ด้านการซ่อม บำรุง ศึกษาคู่มือฯ คำแนะนำ และอ่านแบบ ศึกษาหลักความปลอดภัย อนุรักษ์ พลังงานและสิ่งแวดล้อม คำนวณค่าใช้จ่ายในการซ่อม วางแผนการซ่อม การเลือกและใช้เทคโนโลยี เลือก เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ดำเนินการซ่อม ตรวจสอบการใช้งาน แก้ไขและปรับปรุง จัดเก็บและบำรุงรักษา เครื่องมือ

ภาพที่ 27-28 แสดงกิจกรรมการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องปรับอากาศ

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

- ด้านการผลิต ศึกษาความต้องการและความเป็นไปได้ เขียนแบบ ออกแบบ ศึกษาหลัก ความปลอดภัย อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม คำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิต วางแผนการผลิต การเลือก และใช้เทคโนโลยี เลือกเครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ ดำเนินการผลิต ตรวจสอบคุณภาพ แก้ไขและปรับปรุง จัดการผลิตและบรรจุภัณฑ์ จัดเก็บและบำรุงรักษาเครื่องมือ

ภาพที่ 29 แสดงกิจกรรมช่างผลิตอิฐบล็อก ภาพที่ 30 แสดงกิจกรรมการเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

งานธุรกิจ เป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดการด้านเศรษฐกิจของครอบครัว การเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด ประกอบด้วยธุรกิจในชีวิตประจำวัน งานสำนักงาน การเงินและบัญชี การขาย และการจัดการ ซึ่งมีขอบข่ายงาน ดังนี้

- ด้านธุรกิจในชีวิตประจำวัน งานอาชีพทางธุรกิจ องค์กรธุรกิจ ธุรกิจทั่วไป
- ด้านงานสำนักงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดเก็บเอกสาร การใช้เครื่องใช้สำนักงาน
- ด้านการเงินและบัญชี การจัดทำงบประมาณ การทำบัญชี การออมทรัพย์
- ด้านการขาย การเลือกซื้อสินค้าและบริการ การรักษาและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค

ผู้บริโภค

- ด้านการจัดการ การจัดการงานประจำวัน การจัดการเกี่ยวกับอาชีพ

ภาพที่ 31-32 แสดงกิจกรรมการผลิตและการบริการขายสินค้าภายในโรงเรียน

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

งานประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความประณีตสวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล ซึ่งมีขอบข่ายงาน ดังนี้

- ด้านศึกษาแบบ ตัดแปลงและออกแบบ
- ด้านเลือกวัสดุที่นำมาใช้ในงาน
- ด้านใช้ เก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์
- ด้านปฏิบัติงานตามขั้นตอน

- ด้านเลือกใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติ
- ด้านตรวจสอบและปรับปรุงผลงาน
- ด้านจัดการผลงาน (การนำไปใช้ การบรรจุภัณฑ์ การจัดจำหน่าย)
- ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- ด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 33-34 แสดงกิจกรรมการประดิษฐ์พานไหว้ครู

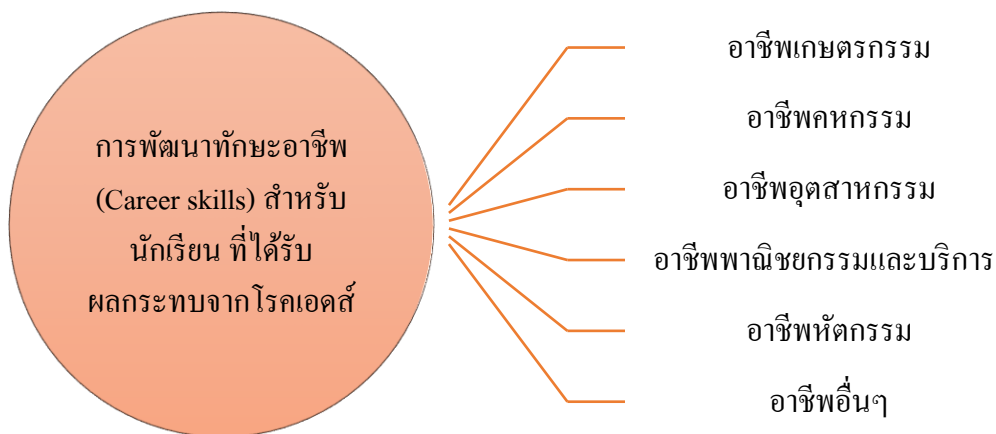
ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

งานบริการ เป็นการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับงานที่จะให้บริการแก่ลูกค้า ซึ่งมีขอบข่ายงานเกี่ยวกับหลักการบริการที่ถูกต้อง เช่น การต้อนรับ การให้บริการแก่ลูกค้า การให้บริการด้านข้อมูลเมื่อลูกค้าสอบถาม เทคนิคการขาย การสื่อสารในการให้บริการแก่ลูกค้า การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการคำนวณค่าใช้จ่ายเรียกเก็บเงินจากลูกค้า การปรับปรุงบุคลิกภาพของพนักงานขายให้เหมาะสมกับอาชีพบริการ เช่น การแต่งกาย กิริยามารยาทที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับงานบริการและสามารถปฏิบัติงานบริการในสถานที่ต่างๆ การบริการเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น การบริการที่ดี ผู้รับบริการก็จะได้รับความประทับใจและชื่นชมองค์กร ซึ่งเป็นสิ่งดีสิ่งหนึ่งอันเป็นผลดีกับองค์กรของเรา เบื้องหลังความสำเร็จเกือบทุกงาน มักพบว่างานบริการเป็นเครื่องมือสนับสนุนงานด้านต่างๆ

ภาพที่ 35 แสดงกิจกรรมการผลิตเครื่องคั้นสมุนไพร ภาพที่ 36 แสดงกิจกรรมถ้วยเดียวพอเพียง
 ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี มีขอบข่ายของรายวิชาที่เปิดสอนและเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพที่สำคัญต่างๆ โดยมีกลุ่มงานอาชีพที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและศักยภาพของนักเรียน ดังนี้

ภาพที่ 37 แสดงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบ
 จากโรคเอดส์

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี

3.7 โครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

โครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับประถมศึกษา

รายวิชาพื้นฐาน

ระดับชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง/ปีการศึกษา
ป.1	ง11101	การงานอาชีพ 1	40 ชั่วโมง
ป.2	ง12101	การงานอาชีพ 2	40 ชั่วโมง
ป.3	ง13101	การงานอาชีพ 3	40 ชั่วโมง
ป.4	ง14101	การงานอาชีพ 4	80 ชั่วโมง
ป.5	ง15101	การงานอาชีพ 5	80 ชั่วโมง
ป.6	ง16101	การงานอาชีพ 6	80 ชั่วโมง

รายวิชาเพิ่มเติม

-

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รายวิชาพื้นฐาน

ระดับชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง /ภาคเรียน	หน่วยกิต
ม.1	ง21101	การงานอาชีพ 1	40 ชั่วโมง	1.0
	ง21102	การงานอาชีพ 2	40 ชั่วโมง	1.0
ม.2	ง22101	การงานอาชีพ 3	40 ชั่วโมง	1.0
	ง22102	การงานอาชีพ 4	40 ชั่วโมง	1.0
ม.3	ง23101	การงานอาชีพ 5	40 ชั่วโมง	1.0
	ง23102	การงานอาชีพ 6	40 ชั่วโมง	1.0

รายวิชาเพิ่มเติม

ระดับชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง /ภาคเรียน	หน่วยกิต
ม.1	ง21266	งานไม้เบื้องต้น	40 ชั่วโมง	1.0
	ง21241	ข้าวและวิถีไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง	40 ชั่วโมง	1.0
	ง21232	งานประดิษฐ์ของชำร่วย	40 ชั่วโมง	1.0
	ง20286	งานห้องสมุด	20 ชั่วโมง	0.5
ม.2	ง20245	การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ	40 ชั่วโมง	1.0
	ง22235	งานแกะสลักของอ่อน	40 ชั่วโมง	1.0
	ง22203	งานช่างพื้นฐาน	40 ชั่วโมง	1.0
ม.3	ง23202	งานช่างไฟฟ้าเบื้องต้น	40 ชั่วโมง	1.0
	ง20234	อาหารไทย	40 ชั่วโมง	1.0

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายวิชาพื้นฐาน

ระดับชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง /ภาคเรียน	หน่วยกิต
ม.4	ง31101	การงานอาชีพ 1	40 ชั่วโมง	1.0
	ง31102	การงานอาชีพ 2	40 ชั่วโมง	1.0
ม.5	ง32101	การงานอาชีพ 3	40 ชั่วโมง	1.0
	ง32102	การงานอาชีพ 4	40 ชั่วโมง	1.0
ม.6	ง33101	การงานอาชีพ 5	40 ชั่วโมง	1.0
	ง33102	การงานอาชีพ 6	40 ชั่วโมง	1.0

รายวิชาเพิ่มเติม

ระดับชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง /ภาคเรียน	หน่วยกิต	
ม.4	ง30298	โครงการอาชีพ 1	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง31294	หลักการตลาด	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง31221	ช่างตัดเย็บเบื้องต้น 1	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง31227	ศิลปะประดิษฐ์	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง31241	ข้าวและวิถีไทย	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง30299	โครงการอาชีพ 2	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง31222	ช่างตัดเย็บเบื้องต้น 1	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง30234	อาหารไทย	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง31245	การเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง31270	ช่างผลิตอิฐบล็อกประสาน	40 ชั่วโมง	1.0	
	ง30286	การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก	20 ชั่วโมง	0.5	
	ม.5	ง32274	งานปูน 1	40 ชั่วโมง	1.0
		ง32246	การผลิตพันธุ์ไม้	40 ชั่วโมง	1.0
ง30233		ขนมไทย	40 ชั่วโมง	1.0	
ง32250		การเลี้ยงไก่เนื้อ	40 ชั่วโมง	1.0	
ง32274		งานปูน 2	40 ชั่วโมง	1.0	
ง30235		การถนอมและการแปรรูปอาหาร	40 ชั่วโมง	1.0	
ง30236		ขนมอบ	40 ชั่วโมง	1.0	
ง32272		งานช่างโลหะ	40 ชั่วโมง	1.0	
ง30237	อาหารอาเซียน	40 ชั่วโมง	1.0		

ระดับชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง /ภาคเรียน	หน่วยกิต
ม.6	ง33204	ออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ กราฟิก	40 ชั่วโมง	1.0
	ง33241	การจัดสวนและสถานที่	40 ชั่วโมง	1.0
	ง33237	เค้กและการแต่งเค้ก	40 ชั่วโมง	1.0
	ง30229	งานแกะสลักของอ่อน	40 ชั่วโมง	1.0
	ง30238	การผลิตเครื่องดื่มน้ำ	40 ชั่วโมง	1.0
	ง33238	การออกแบบบรรจุภัณฑ์	40 ชั่วโมง	1.0
	ง30227	งานใบตอง	40 ชั่วโมง	1.0
	ง30293	งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม	40 ชั่วโมง	1.0

กิจกรรมชุมนุมอาชีพ

ระดับประถมศึกษา

ระดับชั้น	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง /ภาคเรียน	หน่วยกิต
ม.4	ง31101	การทำงานอาชีพ 1	40 ชั่วโมง	1.0
	ง31102	การทำงานอาชีพ 2	40 ชั่วโมง	1.0
ม.5	ง32101	การทำงานอาชีพ 3	40 ชั่วโมง	1.0
	ง32102	การทำงานอาชีพ 4	40 ชั่วโมง	1.0
ม.6	ง33101	การทำงานอาชีพ 5	40 ชั่วโมง	1.0
	ง33102	การทำงานอาชีพ 6	40 ชั่วโมง	1.0

กิจกรรมชุมนุมอาชีพ

ระดับประถมศึกษา

งานคหกรรม

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	การผลิตไข่เค็ม	ประถมศึกษา
2.	อาหารจานเดียวอย่างง่าย	ประถมศึกษา
3.	เครื่องดัดสมุนไพรในท้องถิ่น	ประถมศึกษา
4.	ขนมไทยเบื้องต้น	ประถมศึกษา

งานประดิษฐ์

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึกอย่างง่าย	ประถมศึกษา
2.	การทอผ้าซาโอริอย่างง่าย	ประถมศึกษา

งานเกษตร

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	การปลูกพืชผักสวนครัว	ประถมศึกษา
2.	การปลูกพืชไร่ดินอย่างง่าย	ประถมศึกษา
3.	การฝึกเลี้ยงวัวขุน	ประถมศึกษา
4.	ข้าวและวิถีไทย	ประถมศึกษา
5.	การขยายพันธุ์พืช	ประถมศึกษา

งานบริการ

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	ช่างตัดผมพื้นฐาน ชาย-หญิง	ประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

งานคหกรรม

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	เบเกอรี่	มัธยมศึกษา
2.	อาหารจานเดียว	มัธยมศึกษา
3.	อาหารไทยพื้นบ้าน	มัธยมศึกษา
4.	ขนมกะหรี่ปั๊ป	มัธยมศึกษา
5.	อาหารไทย	มัธยมศึกษา
6.	ชานมไข่มุก	มัธยมศึกษา
7.	การทำขนมอบ	มัธยมศึกษา
8.	โดนัทจิ๋ว	มัธยมศึกษา
9.	การทำซาลาเปา	มัธยมศึกษา

งานประดิษฐ์

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	การทอผ้าซาโอริ	มัธยมศึกษา
2.	ลูกประคบสมุนไพร	มัธยมศึกษา
3.	การผลิตพรมเช็ดเท้า	มัธยมศึกษา
4.	งานประดิษฐ์ของชำร่วย	มัธยมศึกษา
5.	งานแกะสลักของอ่อน	มัธยมศึกษา
6.	การผลิตดอกไม้	มัธยมศึกษา

งานเกษตร

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	ข้าวและวิถีไทย	มัธยมศึกษา
2.	การเลี้ยงปลาน้ำจืด	มัธยมศึกษา
3.	การเกษตรแบบผสมผสาน	มัธยมศึกษา
4.	การผลิตพันธุ์ไม้	มัธยมศึกษา

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
5.	การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ	มัธยมศึกษา
6.	การเลี้ยงไก่เนื้อ	มัธยมศึกษา
7.	การเลี้ยงวัวขุน	มัธยมศึกษา
8.	การปลูกผักสวนครัว	มัธยมศึกษา
9.	การขยายพันธุ์พืช	มัธยมศึกษา
10.	การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ	มัธยมศึกษา
11.	การปลูกพืชไร่ดิน	มัธยมศึกษา
12.	การเลี้ยงกบ	มัธยมศึกษา
13.	การผลิตอาหารสัตว์	มัธยมศึกษา
14.	การปลูกไม้ประดับ	มัธยมศึกษา
15.	การปลูกพืชสมุนไพร	มัธยมศึกษา

งานบริการ

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	งานห้องสมุด	มัธยมศึกษา
2.	ช่างเสริมสวยหญิง - ชาย	มัธยมศึกษา
3.	การซักรีด	มัธยมศึกษา
4.	การนวดฝ่าเท้า	มัธยมศึกษา

งานช่าง

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ระดับชั้น
1.	งานช่างไฟฟ้าเบื้องต้น	มัธยมศึกษา
2.	งานไม้เบื้องต้น	มัธยมศึกษา
3.	งานอูมิเนียม	มัธยมศึกษา
4.	งานช่างไฟฟ้า	มัธยมศึกษา
5.	งานปะปา	มัธยมศึกษา
6.	งานช่างดูแลเครื่องปรับอากาศ	มัธยมศึกษา
7.	งานซ่อมคอมพิวเตอร์	มัธยมศึกษา

แบบประเมิน คัดกรอง นักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ส่วนที่ 1

1. ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ นาย/นางสาวนามสกุล.....ชื่อเล่น.....
 วัน เดือน ปี เกิด.....อายุ.....ปี.....เดือน.....
 เป็นบุตรคนที่.....ของครอบครัว ในบุตรจำนวน.....คน
 ภูมิลำเนา บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....
 เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

2. ข้อมูลครอบครัว

ชื่อบิดา.....นามสกุล.....อายุ.....ปี มีชีวิต ถึงแก่กรรม
 อาชีพ.....ระดับการศึกษา.....รายได้ต่อเดือน.....
 ชื่อมารดา.....นามสกุล.....อายุ.....ปี มีชีวิต ถึงแก่กรรม
 อาชีพ.....ระดับการศึกษา.....รายได้ต่อเดือน.....
 สถานภาพสมรส อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ หย่าร้าง
 ชื่อผู้ปกครอง นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....
 ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนักเรียน เป็น.....
 ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
 แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์บ้าน.....มือถือ.....

ส่วนที่ 2

1. ความต้องการของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

.....

.....

2. ความต้องการของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของนักเรียน

.....

.....

3. ปัญหา (สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่ออาชีพที่เลือก) ของนักเรียนที่ควรรีบแก้ไข

3.1 ลักษณะของสภาพปัญหา

.....

.....

3.2 สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อปัญหาดังกล่าว (เช่น ปัญหานั้นมักเกิดขึ้นเมื่อใด ที่ไหน มักเกิดขึ้นตอนอยู่กับใคร มักมีเหตุการณ์อย่างไรก่อนเกิดปัญหา เป็นต้น)

.....

.....

3.3 สิ่งที่คุณคิดว่าเป็นสาเหตุของปัญหาดังกล่าว

.....

.....

4. การสนับสนุน

4.1 การสนับสนุนที่ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

.....

.....

4.2 การสนับสนุนที่ครูผู้สอน/โรงเรียนควรส่งเสริมเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

.....

.....

4.3 การสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

.....
.....

5. เป้าหมายด้านการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

ทักษะอาชีพที่นักเรียนควรได้รับการส่งเสริม คือ.....

5.1 เป้าหมายของผู้ปกครอง

.....
.....

5.2 เป้าหมายของครูผู้สอน

.....
.....

5.3 เป้าหมายของโรงเรียน

.....
.....

ลงชื่อ.....ครูประจำชั้น
(.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนงานอาชีพ
(.....)

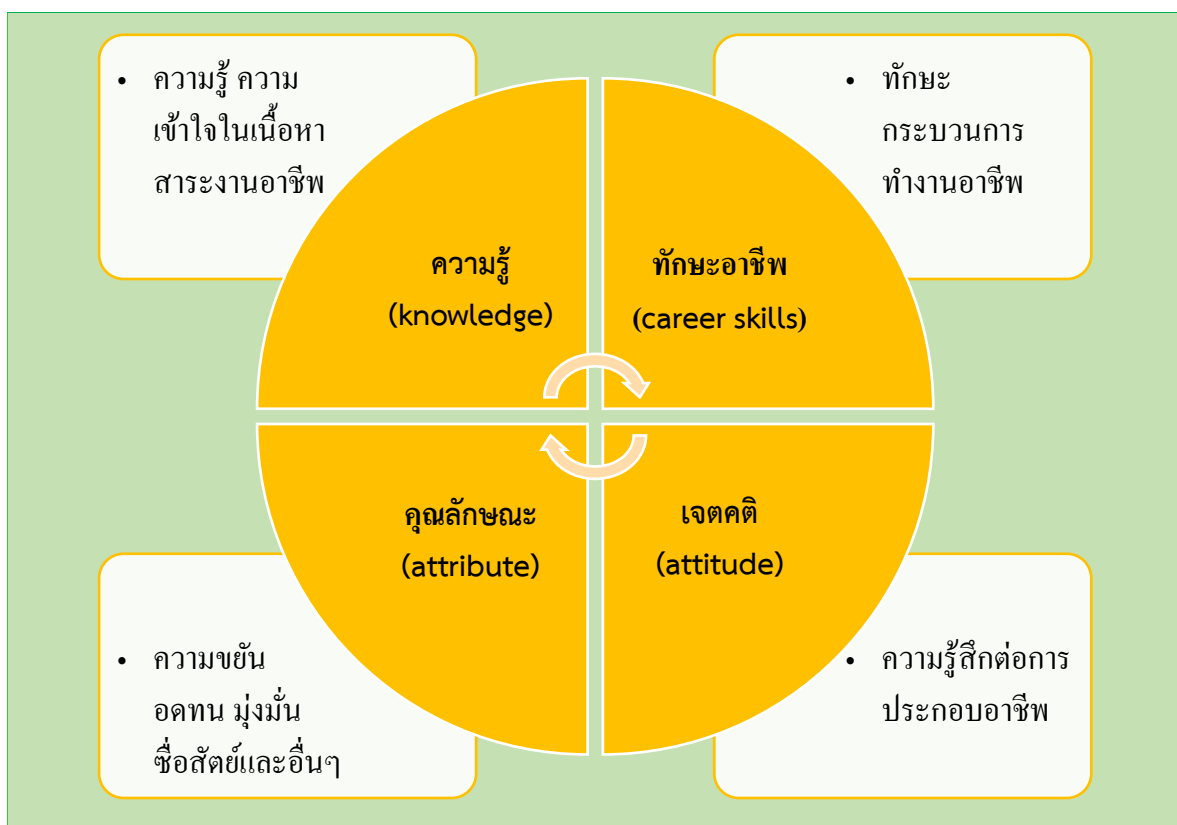
ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บริหารสถานศึกษา
(.....)

3.8 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดและคณะกรรมการจัดการศึกษาอาชีพได้ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายระดับ โรงเรียนของการจัดการศึกษาอาชีพ ดังนั้น เมื่อนักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจนครบหลักสูตรแล้วผลที่ปรากฏกับนักเรียนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ มีความรู้ด้านอาชีพ มีความเชี่ยวชาญในทักษะอาชีพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ รายละเอียด ดังนี้

จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ภาพที่ 38 แสดงจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

3.9 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับ

ผลกระทบจากโรคเอดส์

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ลำดับ	แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1.	ประชุมผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรึกษาหารือและมอบหมายการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานประกอบการ
2.	ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	งานพัฒนาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
3.	คัดกรองนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์	ครูประจำชั้น/ครูสอน
4.	สำรวจความต้องการในการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต	ครูประจำชั้น/ครูสอน
5.	ปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	ครูฝ่ายวิชาการและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
6.	ออกแบบการจัดการเรียนรู้	ครูประจำวิชาหรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม
7.	ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง	ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงานอาชีพ ครูประจำวิชา
8.	จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	ครูประจำวิชาหรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม
9.	นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน	ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและฝ่ายงานอาชีพ
10.	รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	ครูประจำวิชาหรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม
11.	สรุปและประเมินผล รายงานต่อผู้บริหารฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	ครูประจำวิชาหรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

3.10 กรอบแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 39 แสดงกรอบแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ที่มา : กลุ่มบริหารการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

บทที่ 5

บทสรุป

พระบรมราชโองบายด้านการศึกษาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ในการสร้างพื้นฐานให้แก่แก่นักเรียนด้านการมีงานทำ มีอาชีพ ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กล่าวถึง การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์หนึ่ง คือ เพื่อให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐาน การศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ได้รับการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานรวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะ และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้ สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาให้แก่ ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ส่งเสริมให้มีการ เรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของ ตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 อธิบายถึงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น พิเศษ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน คือ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติ ตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพ กายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็น

พลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 3-5) ได้จำแนกเด็กด้อยโอกาส ออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ 1) เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก 2) เด็กเร่ร่อน 3) เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ 4) เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า 5) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 6) เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) 7) เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย 8) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด 9) เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ และ 10) เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กด้อยโอกาส รับนักเรียนแบบ อยู่ประจำและไป-กลับ ตามพื้นที่บริการซึ่งครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 52 แห่ง ปีการศึกษา 2564 รับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จำนวน 10 ประเภทและเด็กพิการเรียนรวม ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้อธิบายปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ได้แก่ ด้านโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพการศึกษา และด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับข้อมูลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในภาพรวม

ทุกระดับเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินระดับประเทศ นักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับชั้นต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ เนื่องจากโรงเรียน การศึกษาสงเคราะห์รับนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนดังกล่าวยังมาจากสภาพพื้นฐานของครอบครัวที่ขาดความพร้อมในการเอาใจใส่ดูแล จึงส่งผลให้พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน ไม่สมวัย

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าโรงเรียนได้ประสบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วไม่สามารถประกอบอาชีพและขาดทักษะการดำรงชีวิต ขาดทักษะในหลายด้านซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ปัญหาหลักของการจัดการศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี คือปัญหาการจัดการศึกษาของนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ซึ่งเป็นหนึ่งในประเภทเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จากข้อมูลการเสียชีวิตของประชากรที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบว่ามิมีประชากรจำนวนมากที่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ซึ่งเป็นโรคติดต่อร้ายแรงซึ่งเป็นปัญหาทั้งระดับประเทศและระดับโลก ส่งผลให้บุตรหลานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องได้รับผลกระทบเนื่องจากสูญเสียบุคคลที่สำคัญในชีวิตหรือบุคคลในครอบครัว กลายเป็นผู้ด้อยโอกาสและเด็กกำพร้าไม่มีคนดูแลจึงเป็นสาเหตุที่ต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อรองรับบุคคลที่ได้รับผลกระทบเหล่านี้และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรีซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ดังนั้นโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาและกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มนี้ให้มีความชัดเจน มีความเป็นมาตรฐานสากลและง่ายต่อการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนหรือครูผู้ดูแลนักเรียน แนวทางการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 จุดมุ่งหมายหลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะที่จำเป็น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีเจตคติที่ดี เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วนักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา คือ 1) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และไม่เป็นภาระแก่สังคม 2) เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะอาชีพ ทักษะวิชาการ

ทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้ และ 3) เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ให้มีเจตคติที่ดี มีสมรรถนะที่จำเป็นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาและหนึ่งในนั้นคือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์โดยมีแนวทางการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะทางวิชาการหรือการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) การพัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำงาน (Career skills) 3) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills) และ 4) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินและคัดกรองนักเรียน

แนวทางการดำเนินงาน คือ ครูและผู้ปกครองร่วมกัน วิเคราะห์ ศักยภาพ ความเหมาะสมของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษา นักเรียนได้ค้นหา ความถนัด ความต้องการของตนเองในการเรียนรู้

2. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยทุกฝ่ายร่วมกำหนดความรู้ ทักษะที่จำเป็นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวทางการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมประชุม วางแผน วิเคราะห์ จัดทำแผนกลยุทธ์และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยมุ่งพัฒนานักเรียน 4 ด้าน คือ ด้านทักษะอาชีพและการทำงาน ด้านทักษะวิชาการ ด้านทักษะชีวิตและด้านทักษะการเรียนรู้ (การเรียนรู้ตลอดชีวิต) ลงสู่การปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะที่สำคัญและเจตคติที่ดี

3. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของนักเรียน

แนวทางการดำเนินงาน คือ โรงเรียนสนับสนุน ส่งเสริมและจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่มีความหลากหลาย ตามความสนใจ ความถนัดและ

ความต้องการของนักเรียน โรงเรียนมีการกำกับติดตามการออกแบบการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรม จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีความทันสมัยเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ นิเทศการสอน นิเทศการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

4. กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล

แนวทางการดำเนินงาน คือ สถานศึกษา ผู้ประกอบการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียน สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลด้านความรู้ ด้านความรู้ ด้านทักษะการเรียนรู้และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูและผู้รับผิดชอบกิจกรรมวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา สถานศึกษาสร้างความเข้าใจกับครู ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องรับทราบหลักการ แนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาอาชีพ

5. สรุปผลการจัดการศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน คือ คณะครูและบุคลากรที่ปฏิบัติการสอนหรือครูผู้ดูแลกิจกรรม ดำเนินการวัดผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพ เช่น ใบงาน แบบทดสอบ แบบฝึกปฏิบัติกิจกรรม แบบวัดความสามารถด้านต่าง ๆ แบบทดสอบออนไลน์ การฝึกปฏิบัติงาน เป็นต้น หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการวัดผลไปประเมินผลโดยการให้ระดับผลการเรียน เช่น ระดับผลการเรียน 4, 3, 2, 1, 0, ร, มส. รวมถึง การวัดระดับความพึงพอใจและเจตคติต่อการเรียน

1. สรุปผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

สรุปผลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภทได้แก่ ประเภทที่ 1 เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก ประเภทที่ 2 เด็กเร่ร่อน ประเภทที่ 3 เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก ประเภทที่ 4 เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า ประเภทที่ 5 เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ ประเภทที่ 6 เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) ประเภทที่ 7 เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย ประเภทที่ 8 เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภทที่ 9 เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ ประเภทที่ 10 เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาสของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาสของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน การจัดทำข้อมูลประวัติ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐาน และเพื่อนำมาวางแผนในการช่วยเหลืออย่างครบวงจร ตลอดจนการประสานความร่วมมือครอบครัว

1.2 การจัดกิจกรรมค่ายฝึกทักษะด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น การใช้กระบวนการกลุ่ม สร้างเครือข่ายในการช่วยเหลือดูแลกัน

1.3 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตโดยการให้ความรู้หรือสอนวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี อบรมเรื่องเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การวางแผนด้านการใช้จ่าย การศึกษาคูงาน เรื่องโรคเอดส์ หรือการเข้าค่ายทักษะชีวิตห่างไกลโรคเอดส์ เป็นต้น

1.4 การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียนโดยเน้นกระบวนการทำงานกลุ่ม มีการฝึกอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการต่างๆ การฝึกเป็นผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจโดยเริ่มจากธุรกิจขนาดเล็กก่อน เป็นต้น

1.5 การประสานงานส่งต่อเด็กไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็ก เช่น สถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น สถานประกอบการ บริษัท เป็นต้น

2. เด็กเร่ร่อน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กเร่ร่อนโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

2.1 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญๆ มีการอบรมนักเรียนประจำหอนอน บ้านพัก

2.2 การส่งเสริมการฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้แก่เด็กโดยมีการจัดทำโครงการเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การฝึกฝนในการทำงานอาชีพ

2.3 การพูดคุยแลกเปลี่ยนความเป็นกันเองระหว่างครูกับเด็ก จะเน้นการปรับแนวคิด ทักษะคติของเด็กใหม่ อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ เป็นการสอนให้เด็กพึ่งพาตนเองได้ ให้เด็กทำงาน และช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2.4 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ร่วม สอนเกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนการจัดการชีวิต การวางแผนการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว เป็นต้น

2.5 การประสานงานส่งต่อเด็ก ไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็ก

3. เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

3.1 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่อง โรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

3.2 ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญตนเอง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความเป็นกันเองระหว่างครูกับเด็ก เน้นการปรับแนวคิดหรือทัศนคติของเด็ก นำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต การสอนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ การฝึกทักษะการทำงาน การประกอบอาชีพ และช่วยเหลือตนเองและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

4. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้าโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

4.1 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

4.2 การฝึกทักษะอาชีพ โดยเน้นการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในการประกอบอาชีพ การฝึกทักษะและความเชี่ยวชาญในแต่ละอาชีพ การประกอบอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน กระบวนการทำงานกลุ่ม การฝึกอาชีพระยะสั้น เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่ดี เช่น ความขยัน อดทน มุ่งมั่น ความเพียร ความซื่อสัตย์ เป็นต้น และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพที่สุจริต

4.3 การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้สึกละเอียดของนักเรียนกับครูหรือผู้ดูแล จะเน้นการปรับแนวคิด หรือทัศนคติของเด็กเพื่อให้มีเจตคติที่ดีหรือความคิดในเชิงบวกมากกว่าในเชิงลบนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ เป็นการสอนให้เด็กพึ่งพาตนเองได้ ให้เด็กทำงานและช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

4.4 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนในระดับชั้น

5. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ถูกทำร้ายทารุณโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

5.1 จัดกิจกรรมการค้นพบตนเองของนักเรียน ฝึกทักษะการวิเคราะห์ปัญหาของตนเองและการเข้าใจตนเอง ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนเพื่อเป็นการบำบัดจิตใจของเด็ก การใช้ศิลปะบำบัดเพื่อให้จิตใจมีความสงบและเกิดสมาธิ การฟังธรรมะหรือคำสอนของศาสดาของศาสนาต่าง ๆ การฝึกทำสมาธิ เป็นต้น

5.2 การส่งเสริมและฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้แก่เด็กโดยมีการจัดทำโครงการเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การฝึกฝนการประกอบอาชีพที่สุจริต มีคุณลักษณะที่ดีต่อการประกอบอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

5.3 การพูดคุยแลกเปลี่ยนความเป็นกันเองระหว่างครูกับเด็ก จะเน้นการปรับแนวคิด ทักษะคติของเด็กเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ การสอนให้เด็กพึ่งพาตนเองโดยการทำงานหรือการประกอบอาชีพที่ถนัดและสุจริต รวมถึงสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5.4 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

5.5 การประสานงานส่งต่อเด็ก ไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็ก

6. เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กยากจน(มากเป็นพิเศษ) โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

6.1 การฝึกทักษะอาชีพ การหารายได้ระหว่างเรียน โดยครูเน้นกระบวนการประสานทำงานกลุ่ม มีการฝึกอาชีพระยะสั้น ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่หอนอน บ้านพัก

6.2 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

6.3 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนระดับชั้นต่างๆ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายบวชสามเณรและศีลจารีนิภาคฤดูร้อน เป็นต้น

7. เด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อย

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่อยู่ในชนกลุ่มน้อยโดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

7.1 การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่นอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการหรือในหน่วยงานต่างๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานกลุ่มและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นต้น

7.2 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนระดับชั้นต่างๆ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายบวชสามเณรและศีลจารีณีภาคฤดูร้อน เป็นต้น

7.3 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การบริหารการเงินในครอบครัว การไปศึกษาดูงาน การเข้าค่ายทักษะชีวิต เป็นต้น

7.4 การสอนเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนหรือความแตกต่างของชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขโดยไม่มี การแบ่งแยกหรือลำเอียง การใช้ความสามารถในการทำงานเป็นหลักมากกว่าการใช้ระบบการรู้จักคุ้นเคย

8. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลัก มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

8.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และโทษของยาเสพติด การจัดทำประวัติเด็กเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานและเพื่อนำมาวางแผนในการช่วยเหลือเด็กอย่างครบวงจรตลอดจนการประสานครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8.2 จัดกิจกรรมเข้าค่ายฝึกทักษะต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มหรือสังคม มีเครือข่ายในการดูแลช่วยเหลือ สามารถปรับตัวเพื่อให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มสังคมที่มีขนาดใหญ่กว่าได้

8.3 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ร่วม สอนเกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี อบรมเรื่องเอดส์เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การใช้จ่ายที่หามาได้ บางครั้งต้องพาไปศึกษาดูงาน เรื่องโรคเอดส์ หรือไปเข้าค่ายทักษะชีวิตห่างไกลโรคเอดส์

8.4 การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่นอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการหรือในหน่วยงานต่างๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานกลุ่มและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น

9. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลัก มีแนวทางการพัฒนาหลายด้าน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

9.1 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ร่วม สอนเกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย สอดแทรกทักษะชีวิต กีฬา ดนตรี ร้องเพลง เล่นดนตรี อบรมเรื่องโรคเอดส์เพศศึกษา ยาเสพติด ตลอดจนเรื่องการจัดการชีวิต การวางแผนในการใช้ชีวิต การใช้จ่ายที่หามาได้ บางครั้งต้องพาไปศึกษาดูงาน เรื่องโรคเอดส์ หรือไปเข้าค่ายทักษะชีวิตห่างไกลโรคเอดส์

9.2 การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่นอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถาน

ประกอบการหรือในหน่วยงานต่างๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานกลุ่มและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น

9.3 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญๆ มีการอบรมนักเรียนประจำหอนอน บ้านพัก ค่าคุณธรรม การบวชสามเณรภาคฤดูร้อน

10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางการพัฒนาเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยยึดหลักการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม

10.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน การจัดทำข้อมูลประวัติ เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐาน และเพื่อนำมาวางแผนในการช่วยเหลืออย่างครบวงจร ตลอดจนการประสานความร่วมมือครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10.2 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนประจำหอนอนหรือนักเรียนระดับชั้นต่างๆ จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายบวชสามเณรและศีลจารีนิภาคฤดูร้อน เป็นต้น

10.3 การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกทักษะอาชีพพระยะสั้น การฝึกทักษะการทำงานโดยเริ่มจากการทำงานที่บ้านหรือที่หอนอนก่อนรวมถึงการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบการหรือในหน่วยงานต่างๆ ฝึกฝนให้เกิดคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น ความอดทน ความขยัน ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อ เห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานกลุ่มและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น

10.4 การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดหรือความรู้สึกหรือปัญหาที่อยู่ภายใน เพื่อการปรับแนวคิดหรือทัศนคติของเด็กเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแนวคิด วิถีชีวิต สามารถพึ่งพาตนเอง ทำงานเพื่อสร้างรายได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

10.5 การสอนกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตเมื่อออกสู่โลกกว้าง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ได้แก่ ทักษะการเข้าใจตนเองและตัดสินใจที่ถูกต้อง

ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการประกอบอาชีพ ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่นซึ่งทักษะเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพและการทำงาน รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้

10.6 การประสานงานส่งต่อเด็ก ไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมในการพัฒนา หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมในการพัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละคน

2. สรุปผลการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี มีแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ โดยมีแนวทางการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะทางวิชาการ (Academic skills) หรือการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) การพัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำงาน (Career skills) 3) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills) และ 4) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) โดยมีผลการจัดการศึกษาในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ผลด้านการพัฒนาทักษะทางวิชาการ (Academic skills)

จากการพัฒนาทักษะด้านทางวิชาการ (Academic skills) ให้กับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ผลที่ได้จากการพัฒนาทักษะวิชาการที่เกิดกับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ดังนี้

1) มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะทางวิชาการที่ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560

2) มีความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) มีความสามารถในการสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือก

รับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.2 ผลด้านพัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำงาน (Career skills)

จากการพัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำงาน (Career skills) ให้กับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ดังนี้

1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างสม่ำเสมอ ช่างคิด ช่างสังเกตและช่างจดจำ สามารถนำประสบการณ์ต่างๆ มาบูรณาการความหลากหลายออกมาเป็นหนึ่งเดียว คือ ผลงาน หรือการรู้จักคิดปรับปรุงแก้ไขตัดแปลงสิ่งต่างๆ ให้เป็นประโยชน์เป็นสิ่งใหม่หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

2) ความสามารถในการทำงานที่ทำ พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในงานที่ทำ มีความรู้เรื่องเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ รู้จักวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานและพัฒนาทักษะกระบวนการในงานอาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

3) เป็นผู้รอบรู้ในอาชีพ พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ มีความรู้ความสามารถสูงในสาขาอาชีพของตนเอง และมีความรอบรู้เกี่ยวกับการทำงาน มีความคิดริเริ่ม ทันเหตุการณ์อยู่เสมอในยุคโลกาภิวัตน์

4) ความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ มีความเชื่อมั่นในตนเองมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี กล้าตัดสินใจและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีระบบข้อมูลที่ดีสำหรับการตัดสินใจ จะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ศึกษาหาความรู้ทันทีที่มีข้อสงสัย ถ้าไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ศึกษวิเคราะห์และตัดสินใจจากข้อมูลด้วยตนเอง เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ตัดสินใจแล้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจถูกต้อง

5) ความขยันและอดทน พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ มีความขยันอดทนและอดทนเพื่อความสำเร็จในการทำงานและการสร้างหรือผลิตผลงานจะต้องประกอบด้วยลักษณะต่างๆ คือ มีเป้าหมายชัดเจน ทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อพบปัญหาหรือความล้มเหลวให้นำมาเป็นบทเรียน ศึกษาวิธีการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

6) มีความเพียร พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ มีความพยายามในการทำงานอาชีพให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีความอดทนและความรับผิดชอบในการทำงาน

7) มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นความประพฤติที่แสดงออกทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ เช่น พูดยาไพเราะ มีความจริงใจ มีน้ำใจ

ส่งผลให้เพื่อนร่วมงานมีความเลื่อมใส ศรัทธา มีความรักและเกิดความสบายใจเมื่อได้ร่วมงานกันหรือ
ดำเนินการธุรกิจร่วมกันได้เป็นอย่างดี ทำให้การประกอบอาชีพมีโอกาสสำเร็จมากยิ่งขึ้น

8) มีความซื่อสัตย์ พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ การประกอบอาชีพต่างๆ การมีความซื่อสัตย์เป็นสิ่ง
สำคัญที่สุด ดังสำนวน “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” ดังนั้นจึงต้องทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอา
เปรียบเพื่อนร่วมงาน ไม่เห็นแก่ตัว ให้ความยุติธรรม มีมาตรฐานในการทำงานให้มีคุณภาพดีที่สุดใน
เสมอดั้นเสมอปลาย ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือของลูกจ้างและ
เพื่อนร่วมงาน

9) มีความรับผิดชอบ พฤติกรรมที่ปรากฏ คือ การประกอบอาชีพต่างๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการทำงาน ขอมรับการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดในการ
ทำงาน

2.3 ผลด้านการพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills)

จากการพัฒนาทักษะชีวิต (Life skills) ให้กับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์โรงเรียนราช
ประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ผลที่เกิดกับนักเรียนที่
ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ดังนี้

- 1) สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 3) มีการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 4) มีการจัดการกับอารมณ์ ความเครียด ของตนเองได้
- 5) สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- 6) ปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึง
ประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.4 ผลด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills)

จากการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ให้กับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ผลที่เกิดกับ
นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ดังนี้

1) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

2) ค้นพบความถนัดและความสามารถพื้นฐานของตน ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสมและมีคุณธรรม

บรรณานุกรม

- กัญญ์ลักษณ์ สิทธิจันทร์. (2554). ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านดอนมัน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กนกวรรณ สมโต.(2549). การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายอักษร. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- กมลนันท์ บุญกล้า. (2559). การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีวิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กมลสินทร์ พินิจภูวดล (2541). แนวทางและมาตรการในการจัดการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส. รายงานผลการศึกษาวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แนวทางการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนพื้นฐานอาชีพในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรอาชีพเพื่อการมีงานทำ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รังสีการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงสาธารณสุข. (2537). **คู่มือการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน**. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กระทรวงสาธารณสุข. (2550). **แนวทางการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย**.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กุสุมา ภัคดี. (2557). **การติดเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์กับแนวทางการรักษาในปัจจุบัน**. นิตยสารวาไรตี้

เพื่อสุขภาพ@RAMA, (17), 4-6.

เกียรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). **หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาฯ ทำอย่างไรให้สัมฤทธิ์ผล**.

[ระบบออนไลน์]. <http://oknation.nationtv.tv/blog/Tatcha-Bloggy/2008/01/23/entry-6>.

(22 พฤษภาคม 2564).

กรมควบคุมโรค สำนักโรคบาตวิทยา. (2557). **สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ตุลาคม**

พ.ศ. 2557. [ระบบออนไลน์]. http://www.boe.moph.go.th/files/report/20141128_61345755.pdf.

(26 กุมภาพันธ์ 2559).

กรมควบคุมโรค สำนักโรคบาตวิทยา. (2558). **สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์และการติดเชื้อเอชไอวี**

ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558. [ระบบออนไลน์].

http://www.boe.moph.go.th/files/report/20151126_87903337.pdf. (22 กุมภาพันธ์ 2563).

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2539). **นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาส**.

กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

กรมควบคุมโรค กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. (2565). **การพัฒนากระบวนการสร้างเสริม**

ความรู้ด้านสุขภาพ เรื่อง เอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มผู้มีเชื้อเอชไอวี.

วารสาร โรคเอดส์, 34(1), 1-16.

เกียรติ รักรุ่งธรรม. (2541). **ลักษณะทางคลินิกและระยะต่าง ๆ ของการติดเชื้อ HIV.**

ในเกียรติรักรุ่งธรรม. (บรรณาธิการ), การประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้เอดส์:

การวิจัยทางคลินิก (หน้า 22-38). กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข. (2555).

ยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 ฉบับย่อ.

กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาส. (2545). **ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและครอบครัว**

กระทรวงศึกษาธิการ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

จริยา จูตะฐาน. (2539). **การศึกษาปฏิสัมพันธ์และความต้องการของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ครอบครัว**

และชุมชน. กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

จิตรภาพ อุดมก้านตรงและคณะ. (2544). **เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ : ทางออกมีแค่สงเคราะห์**

เฉพาะหน้า. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติเรื่อง โรคเอดส์ ครั้งที่ 8 อิมแพคเมืองทอง.

นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.

จิราธิรม พยอมยงค์. (2556). **ผลของการให้การปรึกษาแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางตามแนวคิดของโรเจอร์ส**

ที่มีต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและความเข้มแข็งทางจิตใจของเด็กด้อยโอกาส. วิทยานิพนธ์

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณัฐฎาพร แสงสุวรรณ. (2555). **ความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน**

เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นภาพร ศรีจันทร์.(2551). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน**

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ

การเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 . ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปริญญา ยานนท์. (2562). การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยดส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประพันธ์ ภาณุภาค, มนูญ ลีเชวงวงศ์และทวีทรัพย์ ศิริประภาศิริ. (2553). แนวทางการตรวจวินิจฉัย และการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ระดับชาติ ปี พ.ศ. 2553.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ปราณี ภาณุภาค และสมบัติ แทนประเสริฐสุข. (2552). แนวทางการเสริมสร้างความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ปริยานุช ธรรมปียา. (2558). การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2557). ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด.

ปริยานุช พิบูลสรารุช. (2549). เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

ปริยานุช พิบูลสรารุช. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

ปรีชา ศรีลับขวา. (2551). สภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

พิศมัย บุญยโสภณ. (2556). ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ. [ระบบออนไลน์].

<http://www.dstc.ac.th/images/pdf/career%20knowledge.pdf>. (12 พฤษภาคม 2563).

เพ็ญศรี เลิศเกียรติวิทิตาและสิฏฐาการ ชูทรัพย์. (2559). ความรู้เรื่องงานอาชีพ. [ระบบออนไลน์].

<https://www.facebook.com/843411449099347/posts/921758011264690/>.

(วันที่ 4 พฤศจิกายน 2564)

พรสวรรค์ ภัทรบรรพต. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กกลุ่มด้อยโอกาส
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก.

วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. (2546). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก . หน้า 1-2. 2
ตุลาคม 2546

ภาณุวัฒน์ เปรมปรี. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ระบบนิเวศน้ำจืด สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประเทียวิทยาทาน จังหวัดสระบุรี. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ภิญโญ สาธร. (2525). ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพฯ: มส.การพิมพ์.

ภูริวรรษ คำอ้ายกาวิณ. (2557). การนำเสนอกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับ
เด็กด้อยโอกาสในการเสริมสร้างการยอมรับเป็นสมาชิกของสังคม. วิทยานิพนธ์ ด.ศ., จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. (2561). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. 13 ตุลาคม 2561.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก.
6 เมษายน 2560.

รัตนา ปันจูลิ. (2557). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง
จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รุ่งทิวา สันติพลธรรม. (2552). การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

รณชัย ทิพย์อุทัย. (2554). การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี. (2564). รายงานประจำปีของสถานศึกษา (SAR)

ปีการศึกษา 2564 ระดับชั้นปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ลพบุรี : งานประกันคุณภาพการศึกษา.

รองรัตน์ ชนะจน. (2551). คุณภาพชีวิตของผู้อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวีในจังหวัดอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

ลีซ่า กันธมาลา และคนอื่น ๆ. (2544). แนวทางการส่งเสริมสุขภาพผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอชไอวีสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข : ด้านโภชนาการ ด้านสมุนไพร ด้านการออกกำลังกาย ด้านปฏิบัติสมาธิ (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มูลนิธิศตวรรษที่ 21.

วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส. เจริญการพิมพ์.

ศูนย์พัฒนาบุคลิกภาพแห่งความสำเร็จ (MCSC). ทักษะอาชีพ (Career Skills). [ระบบออนไลน์]. <http://mcscdata.info/careerskills>. (4 พฤศจิกายน 2564).

ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาพร มานัสสถิตย์. (2534). การตอบปัญหาโรคเอดส์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : อักษรสมัยการพิมพ์.

สุวรรณิ ยะหะการ. (2538). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในแหล่งก่อสร้าง. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรีพร เอี้ยวถาวร. (2550). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการเรียนรู้. นนทบุรี: โรงเรียนนวมินทราชินูทิศหอวัง.

สมนึก สังกามุภาพ และคนอื่น ๆ. (2550). แนวทางการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2549/2550. นนทบุรี : กรมควบคุมโรค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ**

พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรินทิวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือสมศ. (2559). **ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินสมศ. รอบสี่ (พ.ศ.2559 - 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. [ระบบออนไลน์].

https://www.sw2.ac.th/images/user/NUT/p_sw2/p4.pdf. (21 กรกฎาคม 2563).

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

(2560). **แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ**. นครปฐม : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2562). **ระบบสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ Special Education Technology (SET)**. [ระบบออนไลน์].

http://203.159.157.29/set/home.php?p=report/report_student/report_student.php&r=re_stu1 (22 กันยายน 2563).

_____. (2563). **ระบบสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ Special Education Technology (SET)**. [ระบบออนไลน์].

http://203.159.157.29/set/home.php?p=report/report_student/report_student.php&r=re_stu1 (30 มิถุนายน 2564).

_____. (2564). **ระบบสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ Special Education Technology (SET)**. [ระบบออนไลน์].

http://203.159.157.29/set/home.php?p=report/report_student/report_student.php&r=re_stu1 (24 กรกฎาคม 2565).

สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค. (2556). **สถานการณ์โรคเอดส์**. [ระบบออนไลน์].

<http://www.boe.moph.go.th>. (2 มิถุนายน 2564).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.**

กรุงเทพฯ : บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

(2560). **แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564).**

นครปฐม : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2548).

นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักอนามัย. (2543). **คู่มือการสอนสุขศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544). **ไทยเข้าใจเอดส์ : ความรู้คู่มือป้องกันเอดส์ฉบับสมบูรณ์.** กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

กองควบคุมโรคเอดส์. “เกาะติดสถานการณ์,” กรุงเทพฯ รู้ทันเอดส์. 9(58) : 1-2 ; กุมภาพันธ์-พฤษภาคม, 2544.

สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

(2555). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนพื้นฐานอาชีพในสถานศึกษาระดับ**

การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

(2561). **แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน.**

[ระบบออนไลน์]. <http://www.sec40.go.th>. (3 กรกฎาคม 2565).

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ**

ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อังคณา วงศ์อ้าย. (2559). **แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา**

ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. การค้นคว้าแบบอิสระ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อนุสรณ์ กันทาอ้าย. (2555). การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของเด็กด้อยโอกาสจังหวัดเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อภิญา เวชชัยและคณะ. (2550). สวัสดิการสังคมฉบับชาวบ้าน แนวคิด นโยบายแนวทางปฏิบัติ.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอ็ดมันเพรส โปรดักส์จำกัด.

อภิญา สุขช่วย. (2561). แนวทางการหล่อหลอมความเชื่อเชิงปรัชญาการศึกษาของนิสิตนักศึกษาครู

สาขาวิชาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร และการสอนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญญา รัตนอุบล. (2541). การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับเด็กด้อยโอกาส. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2554). การนำเสนอกลยุทธ์ทางเลือกการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนา

ทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดการจัดการศึกษา เพื่ออาชีพโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Tim Brown และวีรสิทธิ์ สิทธิไทรย์. (2539). ผลกระทบของโรคเอดส์ในเด็กในประเทศไทย. ม.ป.ท.

(อึดตำเนา).

ประวัติผู้เรียบเรียง

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายประเวศ ทังจันทร์แดง
วัน เดือน ปี เกิด	19 กันยายน 2510
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 99 หมู่ 5 ตำบลคงคินแดง อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15170 โทรศัพท์ 08 1947 2652
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี 99 หมู่ 5 ตำบลคงคินแดง อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15170 โทรศัพท์ 08 1947 2652
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	
2516-2522	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
2522-2525	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ลาดกระบัง กรุงเทพฯ
2525-2532	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพืชศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ
2540-2542	ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2554-2558	ปริญญาเอก ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติการรับราชการ

12 มิถุนายน 2534	บรรจุเข้ารับราชการ ในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท จังหวัดชัยนาท
24 ธันวาคม 2547	ครู โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี
20 เมษายน 2549	รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี
26 กุมภาพันธ์ 2556	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
18 ธันวาคม 2558	ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาปานเลิศ จังหวัดลพบุรี
1 พฤศจิกายน 2561	ผู้อำนวยการโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี
14 พฤศจิกายน 2563	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

ภาคผนวก
การหาประสิทธิภาพของหนังสือ

การจัดทำและการประเมินประสิทธิภาพหนังสือ

ขั้นตอนการจัดทำเอกสาร

ขั้นตอนที่ 1 ผู้เรียบเรียงได้ประชุมครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี จำนวน 25 คน เพื่อชี้แจงการเรียบเรียงร่างเอกสารหนังสือ แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี เผยแพร่ให้ครูได้นำไปใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 เมื่อถึงปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ได้ให้ครูประเมินหาประสิทธิภาพของหนังสือ ได้รับแบบประเมินกลับคืนมา 25 ชุด

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ประเมิน

ข้อที่	รายการ	จำนวน (N =25)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	10	40.00
	หญิง	15	60.00
2	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาตรี	14	56.30
	ปริญญาโท	11	44.00
	ปริญญาเอก	-	-

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพหนังสือ

ที่	รายการ	μ	σ	ระดับ
1	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์	4.60	0.50	มากที่สุด
2	เนื้อหาชัดเจนสามารถกระตุ้นให้นำไปปฏิบัติ	4.60	0.50	มากที่สุด
3	ความสมบูรณ์ของเนื้อหาและง่ายต่อการเข้าใจ	4.60	0.57	มากที่สุด
4	ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม	4.56	0.58	มากที่สุด
5	ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย	4.40	0.64	มาก
6	การดำเนินเรื่องต่อเนื่องเป็นไปตามลำดับ	4.44	0.65	มาก
7	ความน่าสนใจของชื่อเอกสารและรายละเอียด	4.44	0.71	มาก
8	ความชัดเจนของคำนำ	4.12	0.78	มาก
9	ลักษณะรูปเล่มเหมาะสม	4.20	0.76	มาก
10	ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากเอกสารสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง	4.20	0.70	มาก
เฉลี่ย		4.42	0.51	มาก

ผู้เรียบเรียงได้เผยแพร่หนังสือให้ครูจำนวน 20 คน ได้รับข้อมูลกลับคืนมา 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้ประเมินเป็นเพศหญิง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เป็นเพศชาย 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 ปริญญาโท 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบกลับมาพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$ $\sigma = 0.51$) เมื่อจำแนกเป็น รายชื่อ พบว่า มากที่สุดได้แก่ เนื้อหาที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับนักเรียนราชประชานุเคราะห์ เนื้อหาชัดเจนสามารถกระตุ้นให้นำไปปฏิบัติ และ ความสมบูรณ์ของเนื้อหาและง่ายต่อการเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.50$) รองลงมาความยาวของเนื้อหาเหมาะสม ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.58$) การดำเนินเรื่องต่อเนื่องเป็นไปตามลำดับ ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.65$) และความน่าสนใจของชื่อเอกสารและรายละเอียด ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.71$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี มีความสำคัญควรมีการเพิ่มเนื้อหา
2. เนื้อหาบางตอนใช้ภาษาพูด เยิ่นเย้อ ควรเป็นภาษาทางวิชาการกระชับใจความ
3. เนื้อหาบางตอนมีความยากต่อการเข้าใจ ควรปรับเนื้อหาให้เข้าใจง่ายกว่านี้
4. เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง ควรเรียบเรียงใหม่
5. มีการพิมพ์ผิดอยู่หลายที่ การจัดหน้า เว้นวรรคไม่ถูกต้อง
6. การอ้างอิงมีความคลาดเคลื่อน การอ้างอิงควรเป็นแนวทางเดียวกัน

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.936	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	39.47	19.292	.889	.924
b2	39.47	20.189	.671	.933
b3	39.47	19.292	.775	.928
b4	39.50	19.155	.800	.927
b5	39.63	19.344	.686	.932
b6	39.60	18.800	.790	.927
b7	39.53	19.016	.741	.930
b8	39.93	18.478	.735	.931
b9	39.87	18.533	.741	.930
b10	39.83	19.454	.679	.933

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓ จังหวัดลพบุรี

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ